

MAGYAR Bányászlap

THE HUNGARIAN MINERS' JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

Hungarian Miners' Journal

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

VOLUME XXIV. ÉVFOLYAM

DETROIT, MICHIGAN

1936 JUNIUS 25.

NO. 26. SZÁM

TELJES SZAKITÁS A UMWA ÉS SZENÁTOR HOLT KÖZÖTT

A "bányászok szenátora" és Lewis véglegesen összeveszttek és szakítottak egymással. - Lewis Holtot árulónak nevezte. - Holt a Guffey bill ellen akart obstruálni, de valójában Neely szenátor kivégzésére törekszik. - Lewis bejelentette, hogy a Guffey bill helyett másikat követel a bányász-szervezet újév után

Szenátor Holt közt és a UMWA közt teljes és valószínűleg végleges a szakítás. West Virginia szenátora, akit a UMWA választott meg jóformán gyerek korában a magas tisztségre, s akit "a bányászok szenátorának" neveztek, össze vesztett a mult heten Lewissel, aki a szenátort nyilvánosan árulónak nevezte.

Holt szenátornak az új Guffey javaslat ellen volt kifogása. Kifogásolta, hogy a javaslat engedélyezi a bányatársaságoknak a szén árak megszabását, de semmiképpen, semmilyen formában nem gondoskodik a bányászok védelméről.

Hiába jelentették ki a kormány részéről és hiába jelentette ki John L. Lewis, a United Mine Workers részéről, hogy ez a bill nem végleges, csak ideiglenes és hogy a Supreme Court döntésével újév után fognak szembe szállni.

A szenátor hajthatatlan maradt és egész héten fenyegetőzött, hogy addig fog a szenátusban beszélni, amíg be nem zárják az ülésszakot, mégis megátolja, hogy törvény legyen a javaslatból.

Erre a fenyegetésre Lewis nyilatkozatot adott ki, amelyben a szenátort árulónak nevezte.

Hivatkozott a nyilatkozatában arra, hogy a kampánya alatt és azóta is többször ismertette Holt szenátort, hogy csakis a bányászoknak, s elsősorban a UMWA-nak köszönheti a megválasztását.

Lewis szerint ha a UMWA meg van elégedve a Guffey javaslattal — amelynek külföldet a Supreme Court döntése után hirtelen nem tudtak csinálni — akkor a "bányászok szenátorának", kötelessége lett volna azt támogatni.

Holt viszont azt mondja, hogy ő maga sem mondja, hogy a bányászok küldték a felső házba, de tagadja azt, hogy Lewis és a vezérkar a bányászok nevében beszélnek. Ő állítolag igenis továbbra is a bányászok érdekeit akarja szolgálni és éppen azért szállt szembe a mostani javaslattal, mert az semmit nem nyújt a munkásnak. Ugyanebből a szempontból a javaslatot Perkins miniszter is elengedte.

Holt szenátor álláspontját meglehetne érteni, ha nem tudná róla mindenki, hogy ezuttal nem a Guffey bill fájni neki és nem a bányászok érdekeit kívánja védelmezni, hanem szenátor Neely nyakát

akarja kitörni.

Szenátor Neelyt újra jelölték és az ifjú szenátor halálos ellensége az idősebb west virginiai szenátornak.

Olyan ellensége, hogy még azon az áron is a kibuktatására törekszik, hogy republikánus szenátort küldjenek a Neely helyére Washingtonba.

Nagyon természetes, hogy ezzel szembe helyezi magát nemcsak a bányászok szervezetével, hanem a pártjával és a párt vezérével, és Holt szenátornak valószínűleg rövid lesz a pályafutása Washingtonban.

A jelenlegi Guffey törvény tényleg semmit nem hoz a bányásznak, mi sem tulságosan sokat helyeseljük, hogy Lewis azt olyan nagyon sürgette, mert attól tartunk, hogy ha lesz egy értéktelen törvény, akkor nehéz lesz egy igazi törvényt keresztül hajszolni januárban.

De megértjük a Lewis álláspontját, aki nem akarja, hogy a szénpiacon anarchia legyen és üriüget kapjanak a bányabárok a bérvágásra és nem tartjuk árulónak, amiért ezt a billt támogatta és annak elfogadását sürgette.

Holt szenátor már szakított néhány hete Bittnerrel, aki a west virginiai demokrata pártot uralta, s aki a jelöltjével az előválasztásokon elbukott, de ez nem jelentett szakítást a UMWA-val. Akkor meg is mondta a szenátusban Bittnerrel, hogy nem vezére, hanem kinevezett cárja a 17-ik kerületnek, amelynek az élére őt soha nem választották meg a bányászok.

A mostani magatartása azonban valószínűleg örökre szembe állította az egész UMWA gépezetével, és mert előreláthatólag a szervezetet még legalább két évig Lewis őrja uralni, a szenátor viselkedése végzetes lesz a politikai pályafutására.

Természetesen bányabárok körökben nagy az öröm, hogy a "bányászok szenátora" szembe fordult a szervezettel, és azt jósolják, hogy a kongresszusban egyre gyöngébb lesz ezután a Lewis befolyása.

KÜLÖNÖS BALESET

AVOCA, PA. — Joseph Llewellyn bánya főmáster rásért a cage, s azonnal megölt. A cage kötelei elégték, miután egy vihar alatt villám csapott a gépházba és tüzet idézett elő.

Napokig tartott, míg a 140 láb mély shaft fenekére szorított hullát az emberek kiásták.

SZTRÁJK

Lykeps munkásai besztájkoltak, mert 90 embert elküldtek

A Susquehenna Coliery kilencszáz munkása ott hagyta a munkát 18-án, mert egyszerűen 90 embert fizettek le a breaker-ről.

A társaság azt állítja, hogy a megcsökkentett termelés kényszerítette őket erre a lépésre, a munkások azonban azt mondják, hogy semmi szükség nem volt a tömeges elbocsátásra, mert be tudták volna a munkát olyanformán osztani, hogy mindenkinek az idejéből vegyenek el tíz százalékot.

A társaság nem akar szóba állni a bányászokkal mindaddig, amíg nem mennek vissza a munkába, a bányászok viszont nem hajlandók addig vissza menni, amíg nem mehet vissza mindenki.

A tény az, hogy a szénre e pillanatban nincs nagy szükség és így a társaság megengedheti magának, hogy a bányát akár néhány hétig is kivonja az üzemből.

TETŐ ALATT A PÁJ TÖRVÉNY

A hétszázezer dolláros pumpa-törvényt aláírta a kormányzó

Pennsylvania törvényhozói hét hét-óta eredménytelenül marakodnak, hogy új bevételi forrásokat szavazzanak meg a nincstelenek számára, de nem marakodtak azon, hogy hétszázezer dollárt ajándékozzanak egy néhány bányatársaságnak.

Óriási többséggel, 165 6 arányban az alsóházban és 36-6 arányban a szenátusban megszavazták, hogy a bányabárok által kívánt hétszáz-ezer dollárt a pumpákra megadják és a mult héten az új törvényt aláírta a kormányzó.

Az árvíz alkalmával előtört bányákból közel tizenöt-ezer munkás szorult ki és a társaságok azért voltak képesek kizsarnolni a háromnegyed millió dollárt, mert ez a tizenöt-ezer ember hirtelen az állam jótékonyására lett utalva, ami elől természetesen menekülni kívánt a kormányzó.

De akármilyen szempontból ítéljük meg a helyzetet, mégis csak a legaljasabb zsarolás a bányabárok részéről, hogy több millió, sok millió dollárral rendelkező vállalatok eret vágnak az állam kincstárán, mikor a nincstelen embereknek kenyeret adni nem tudnak.

A keményszén bányák tulajdonosai egytől-egyig hatalmas és gazdag vállalatok, nincsenek tehát sem jóté-

A VERHOVAY VERSENY GYŐZTESEI

Lapzártakor kaptuk a táviratot Pittsburghból, a Verhovay központból, hogy a következők győztek a Verhovay Segély Egylet tagszerzési versenyében:

Dobos István, Kimball, W. Va.; Nagy Margit, St. Clairsville, Ohio; Szabó István, Jacobs Creek, Pa.; Besenvey Ágoston, Cleveland, Ohio; Minka György, Dayton, Ohio; Novák Erzsébet, Albrecht Albert, Szalay Ida, Detroit, Michigan; Varga Irén, Northampton, Pa.; Bologh János, Wallingford, Conn.; Takách János, Akron, Ohio; Kotrinczak János, Homestead, Pa.

Az első három győztes bányászgyerek.

SOK SZÉN MEGY A TAVAKRA

A nagytavak kikötői annyi szenet kapnak, amennyit csak letudnak dumpelni, s hetenként több szenet visznek az északi kikötőkbe, mint bármikor idáig.

Sajnos, a nagy tavak rendelkezéseit leginkább egy pár nagy társaság kaparintotta meg magának, s így a legtöbb bányász a fellendülést nem érzi.

A Hannák, a Toplinok, a Mellonok, a Warnerek az egész tavi üzletet monopolizálják maguknak és nagyon sok kisebb bánya egyáltalán képtelen rendelést kapni az utóbbi hetekben.

A jelenlegi szénárak mellett egyébként a kisebb és közepes bányák nem is nagyon tudnának veszteség nélkül dolgozni.

MEGÖLTÉK A GUFFEY BILLT

Szombaton éjszaka a kongresszus 74-ik ülésszakát bezárták, anélkül, hogy a Guffey billt a szenátusban tárgyalták volna és ezzel az új Guffey bill ki lett végezve.

Ismeretes a bányászok előtt, hogy az új Guffey bill erős harcot váltott ki Lewis és a west virginiai "gyerek" szenátor, Holt között. Lewis álláspontja az volt, hogy még a mostani Guffey bill is jobb, mint semmi, míg Holt szerint az új javaslat csak a bányauraknak kedvezett, a bányásznak nem. Holt mindent elkövetett, hogy ebből a javaslatból ne legyen törvény, míg Lewis azért dolgozott, hogy a kongresszus bezárása előtt a szenátus is letárgyalja a javaslatot.

A harcban Holt lett a győztes, mert szombaton éjjel után anélkül zárták be a 74-ik ülésszakot, hogy a törvényjavaslatot letárgyalták volna.

Igy a szénipar újra minden szabályozó törvény nélkül maradt, megkezdődhet a nagy verseny a bányák között, aminek a levét biztosan a bányászok fogják meginni.

ALÁÍRTÁK A KEMÉNYSZENESÉK SZERZŐDÉSÉT

Az elmúlt pénteken délután Hazletonban az Altamont szálloda nagytermében aláírták a keményszén bányászok szerződését, mely két évre biztosítja a három kerület bányásságának munkabéret és munkafeltételeit.

A United Mine Workerst Thomas Kennedy international secretary képviselte. John L. Lewis azért nem volt jelen,

mert ő most a politikával van elfoglalva, míg Phillip Murray alemnökö — akinek a szervezet tisztviselői közül a legtöbb érdeme van a szerződés létrehozásában — az acélmunkások szervezése Pittsburghhoz köti.

A három keményszén-kerület tisztviselői és scale bizottságainak tagjai is aláírták a szerződést, valamint a bányatársaságok megbízottai is.

ILLINOIS RÉSZLEGES FÜGGETLENSÉGE

Illinoisban a lokálok önkormányzatán kívül az alkerületek önkormányzatát is visszaállítják. - De a kerület önállóságáról nem akarnak hallani

Megirtuk két hete, hogy Illinoisban, a UMWA 12-ik kerületében vissza kapták a függetlenségüket a lokálok.

Most aztán az alkerületek (subdistrict) önállóságát is vissza állították, de bejelentették, hogy a kerület függetlenségéről egyelőre nem lehet szó, mert a kerületnek még ma is 180,000 dollár az adóssága.

Érthetetlen, hogy honnan van ez a sok adósság, különösen ha emlékszünk rá, hogy John L. Lewis a másfél év előtti indianapolisi konvención is százhatvan ezer dollár adósságról beszélt. Azóta ugy

látszik a gondnokság nem használt, mert a kerület nagy bevétele dacára emelkedett annak tartozása mintegy husz ezer dollárral.

Ha tovább is így gazdálkodnak a kinevezett kerületi tisztviselők, akkor reményük sem lehet az önkormányzatra a kerület bányászainak, s akkor örökre arra vannak ítélve, hogy jog nélküli jobbgyekek és adófizetők legyenek a saját szervezetükben. — A 12-ik kerület tagjai nagy elkeseredéssel olvasták a hivatalos "leiratot", s tanácsalannul fizetik tovább a tagsági díjakat a cárságnak.

PHILADELPHIA A KEMÉNYSZÉNÉRT

Philadelphia városi tanácsában azt javasolták, hogy a város épületeinek egy részét rendezzék be puhászén fűtésre.

A tanács most döntött a javaslat felett és egyhangulag elvetették az indítványt.

A keményszén vidék egész kereskedelme Philadelphiáé és nemcsak hálátlanság, de vak-ság és rossz üzlet is lenne a város tanácsától, ha a keményszén piacát ők maguk lenyenesnék.

konyásra, sem állami segílyre utalva.

Ez azonban nem változtat a tényen, hogy a pénz kipu-pázták az államból és hogy a törvényhozó urak a segílyezésre még nem tudtak pénzt találni, de a bányabárok számára a segílyt hirtelen megszárazták.

BITTNER A POLITIKÁBAN

A UMWA 17-ik kerületében azt kérdezik egymástól és a lokál tisztviselőktől a bányászok, hogy Bittner elnöke még a kerületnek ma is?

Ez a kérdés érthető, mert hiszen a bányászok megkérdezése nélkül nevezték ki a nyakukra elnöknek és valószínűleg az ő megkérdezésük nélkül fogja a királyságot otthagyni.

Most azért nincsenek a Bittner dzsábjával tisztában, mert a kerület elnöke idejének minden percét a politikának szenteli és egy fizetett kortes nem foglalkozna annyit a kortes munkával, mint Bittner, akit végre mégis a bányászok centjeiből — bár belegegyezésük nélkül — fizetnek.

SZTRÁJK A CARROLTOWN Bányákban

Kétszáz ember kivonult a Carroltown 9. és 10. számú bányákból. - Új munkarendet akartak bevezetni, ami mellet csökkenne a bányászok kérésere

Kétszáz bányász hagyta abba a munkát a Carroltown bányákban a mult héten, mert a társaság új munkarendet vezetett be, amelyek mellett a Cambria Countyban (Pa.) érvényes bérskála mellett sokkal kevesebbet keresnének és többet dolgoznának a bányászok.

A társaság azt kívánja, hogy ezentul külön löjje le a szenet és külön a bónát, ami több munkát és természetesen több költséget jelentene a bányászoknak.

Wilbur Entwiste, a lokál elnöke azt állítja, hogy a társaság kipróbálta az új rendszert a legjobb plézek egyikében, két kitűnő munkással és az emberek nyolc óra alatt mindössze öt tonna szenet tudtak az új rendszer mellett loadolni, ami megfelelne 2.47 keresetnek.

Ezzel szemben a superintendent azt állítja, hogy az emberek mindegyike nyolc tonna szenet loadolt, bár csak hat és fél órát dolgoztak, úgy hogy nyolc óra alatt megkeresnék a tisztességes napszámot.

Azonkívül megengednék, hogy ezentul fekete port használjanak a lövéshez, ami va-

lamivel olcsóbb, mint a dinamit, amit idáig használtak.

A kerületi tisztviselők csak a hét elején lettek behíva és a társaság természetesen ragaszkodik a szerződéshez, amelynek értelmében sztrájkban álló bányászokkal nem állnak szóba és a tárgyalásokat csak az esetben akarják megkezdeni, ha az emberek vissza mennek a munkába.

Viszont azt is kijelentik előre, hogy az új bányászati módszer felett nem is hajlandók tárgyalni. A bányászok természetesen hajlandók a szent ilyen rendszer mellett is bányászni, de nem a régi rendszer alapján megszabott bérékért.

HIMLER MÁRTON WASHINGTONBAN

Himler Márton, a Magyar Bányászlap szerkesztője a mult hét végén Washingtonba utazott, ahol illetékes tényezőkkel tárgyal a Guffey bill ügyében. Washingtonból Philadelphiába utazott, a demokrata konvencióra, ahonnan előreláthatólag csak a jövő hét elején tér haza.

Kakas Márton

ötleteit, gondolatait, tréfáit és a mindennapos élet-
vonatközlő megjegyzéseit, amelyek hosszú idő óta forog-
nak közkeletben az amerikai magyarság körében, ebbe-
a rovatba foglalja össze hétről-hétre íródeákja:

GONDOS SÁNDOR

szőrű, öregkoru pajtásom, akit Csomossy Jánosnak hívnak. Ennek is mindig az a baja, hogy a mai fiatalság nyomunkba se hághat nekünk, öregeknek. Ennek igazolására többek között ezeket mesélte:

— Megette a fene ezt a mai fiatalságot, hiszen ez lassanként azt se tudja majd, hogy lába van. Még a szomszédba se akarnak automobil nélkül menni. Bezzeg minket más fából faragtak. A multkoriban nagyon megharagudtam Papp Gyuri komámra, aki Roeb-ling-en lakik és láttam, hogy addig nem lesz nyugovásom, amíg alaposan el nem verem rajta a port. Így azután nyakamba szedtem a lábamat, nekivágtam a mezőknek toronyirányában, elbaktattam Roeb-ling-re csak úgy gyalogszerrel, pedig jó tíz mérföldre van az ide.

Tetszett nekem az az indulat, amely tíz mérföldet gyalogolt, hogy valakit megverjen és csak úgy átabotába kérdem meg:

— Vissza is gyalog jöttél, Jancsi?

Az én Csomossy komám fejtét rázta:

— Nem én, tarajos! Vissza az ambulánc hozott.

Ebből is látható, hogy minket csakugyan más fából faragtak.

Nagyon furdalt már engem ez a más fa kérdés és most alaposan utánajártam a dolognak. Elmentem a nyilvános könyvtárba, ahol hiteles irások mutatják meg: mit tudtak az emberek régen és mit tudnak ma?

Jó dolog az a nyilvános könyvtár! Megtalál abban az ember mindent, amit csak tudni akar, de van egy igen nagy hibája, ami miatt a legtöbb amerikai magyar kerüli.

Nem ismeri a magyar ember természetét.

Mert hát hogyan is gondolkozik a magyar ember általában véve? Hogy, hogy régi-keleti közmondásokra támaszkodik. És mivel a nyilvános könyvtár használata ingyenes, azt mondja a magyar embernek régi tapasztalatokon alapuló bölcsessége:

— Ingen munka sohse jó.

De talán hozzá teszi azt is:

— Olcsó husnak hig a leve.

Ilyen okoskodás mellett akkor látja a magyar ember Amerikában — vagy legalább is a javarésze — az ingyenes könyvtárat, mikor a háta közepét.

Igy van ez gyakran velem is, de mostanság ez a más fából való faragottság annyira furdalta a begyemet, hogy mégis csak elmentem arra az ingyen mulatságra. Finom, szép kisasszonyok szolgálták ki ott az arcukot, még festék se volt az embert, vagy nem annyi, hogy a magam gyöngülő szemem megláthatta volna. Mondtam is nyomban:

— No, ide máskor is eljövök.

Mert hát olyan kakas vagyok én, aki vén kappan létemre is megnyalom a söt. De elég abból annyi, hogy megkérdeztem az egyik kisasszonyt a könyvtárban, igaz-e az, hogy a régi emberek sokkal különbek voltak, mint a mostaniak?

A szende leányzó viszont azt kérdezte tőlem:

— Milyen tekintetben? Milyen téren? A sport terén akar-ná tudni például a dolgokat?

Hát nekem a sport is jó volt. Eszembe jutott, hogy az én fiatal koromban a világ

legjobb futója valami Mannó Miltiadesz nevű görögbe ojtott magyar fiú volt. Mikor a világ minden nemzetének legjobb fiai összegyűltek versenyre, akkor ez a Mannó gyerek úgy elszaladt tőlük, hogy csak a füstjét szagolhatták a többiek. Lássuk tehát, mit tudott az én korombeli Mannó és mit tudnak ma a fiatalok?

Fene dolog az a könyvtár. Térült-fordult az én szépséges könyvtáros kisasszonyom, máris hozta az adatokat pontosan leírva. Benne volt még a Mannó nevű magyar gyerek is, tehát csakugyan kiváló futó lehetett. Azt mondta ugyanis a nyomtatott betű:

— Negyvenhat esztendővel ezelőtt Mannó Miltiadesz magyar világajnok száz yardot 21 másodperc alatt futott be.

No, ezt csinálják utánunk a fiatalok.

Ezt bizony nem csinálták utánunk, mert a fiatalokat csakugyan más fából faragták, mint bennünket. A mai nap világbanok például valami Jesse Owens nevű amerikai legény, aki ugyanazt a száz yardot pontosan tíz másodperc alatt futotta be.

Keresgéltem én tovább is hasonló adatok után, de jobb, ha hallgatok afelől, amit tapasztaltam. Mert csak azt mondhatom, hogy igaz ugyan, hogy a mai fiatalságot más fából faragták, mint bennün-

ÉRZIK A PECSENYESZAGOT

Franciaországból menekül a nagytőke.

Valóságos arany folyamok indultak és küldik a pénzt a külföldi, leginkább az amerikai bankokba.

Köztudomásu, hogy a nagy-

ket, de határozottan jobb, keményebb, értékesebb fából.

Nincs a világnak semmi olyan jelensége, tudományos, művészi, erőbeli, amelynek terén a nálunk később született emberek jobbak ne lennének, mint mi. Még a betegség se fog úgy rajtuk, mint rajtunk. Szégyen ide, szégyen oda, de leírom: még hazudni is jobban tudnak, mint mi, régebbi korabeli emberek.

Talán csak egyetlen tér van, ahol messze mögöttünk maradnak. Az egyleti gyűlések tere. Ugy szaporítani a szót, úgy csépelni az üres szalmát, ahogy mi, öregek, tudjuk, a mai fiatalság nem képes. Ebben az egy tekintetben mi, öregek járunk elől. Amiről akár írást is ad bárkinek, aki kérné, *kakasházi KAKAS MARTON*.

tőke nem szokott gyakran tévedni.

A pecsenye szagát a tőkés rendszeresen megérzik s ez uttal bizonyára helyes ösztönnel menekülnek az aranypatkányok a súlyedő francia frank hajójáról.

Franciaország kormánya csak két ut közt választhat.

Vagy ragaszkodik az aranyfrank teljes értékéhez és akkor a további defláció olyan súlyos terheket rak a nemzet-re, hogy robbanás lesz belőle.

Vagy leértékeli a frankot még egyszer, s megszabadulnak a rájuk nehezedő aranyvaluta súlyától, amely a francia gazdasági életet agyonnyomja; ez esetben azonban esetleg szintén robbanás lesz.

A franciák egyszer, a háború után elszenvetették a frank értékvesztését, s az akkori kátholikus világban ezen meg sem lepődtek. S akkoriban még azt remélték titokban, hogy a nagy német hadisarc ugyanis milliommot csinál minden hazafias franciából.

Más kérdés, hogy eltűrik-e olyan nyugodtan, hogy a frank értékét még egyszer levágják.

Hogy belegyez-e a francia parasztság meg a francia kispolgár az újabb súlyos veszteségbe, anélkül, hogy a jelenlegi izgalmas levegő viharba ne sodorná az országot.

Akármi történik, Franciaországra és a francia nemzetre valami rőzsás napok nem várnak és ezt tökéletes biztonsággal érzi a francia nagytőke, amely patkány módra fut, menekül a szeretett hazából. Amelyben csak a munkásnak kell élnie és hálnia, de ami a tőkés osztálynak úgy látszik csak olyankor jó, mikor konjunktúra van, s ahonnan el kell szaladni, ha ég a talaj alatta.

VESZÉLYBEN A HAZA

“A haza veszélyben van.”

Ezzel kezdődik a republikánus párt platformja.

Ezt a megjegyzést ugyan az utóbbi pár évben másoktól is hallottuk, de csudálatosképpen soha nem a munkátlank, nincstelenség, a kitagadottak részéről.

Elmondta Mr. Sloan, a General Motors elnöke egy néhírt Mr. Hoover, a multimiliányszer, elküldte a veszélyes ex-elnök több ízben és mintha hallottuk volna azt Mr. Weirtől, a hírhedt acélmágnástól, akinek a portsmouthi gyárában jelenleg a napszámok az éhbér ellen sztrájkolnak.

Minthogy a kétszerkettő bizonyosságára építhetünk a legtöbbet, nézzük meg, hogy milyen nagy az a veszedelem közelről, amitől úgy féltik a republikánusok az országot.

Májusban nyolcszáz részvénytársaság négyszázötvenkét millió dollár osztalékot fizetett ki a részvényesek közt.

Áprilisban hétszáz részvénytársaság huszonnyolc milliót osztott szét.

Tavaly ugyancsak nyolcszáz részvénytársaság nem tudott csak 220 millió dollár osztalékot fizetni, mert tavaly a profitot még egy kicsit megnyirbálta az NRA.

Tavalyelőtt a profit még annál is sokkal kisebb volt.

A számok tehát azt mutatják, hogy a gazdasági viszonyok — legalább a Sloanok és Weirek, a Raskobok és Al Smithek számára javulnak.

Feltűnő az is, hogy 1936 ban egész csomó részvénytársaság a rendes osztalékon kívül extra osztalékot, special dividendet is tud fizetni.

Ezekután talán azt hihetjük, hogy a részvénytársaság osztalékjait csak azért tudják kiadni, mert a nagy vállalatok vezető emberei esetleg ingyen, vagy nagyon alacsony munkabéért dolgoznak.

Lássuk hát egy-két acélkirályról, hogy mi fizetést ‘kap’ a társaságától.

Mr. Weir, az a bizonyos Mr. Weir, aki az NRA ellen a legelkeseredettebb harcot folytatja és akinek a portsmouthi gyárában a sztrájkoló munkásokat éppen most ütik verik a spherifek, potom hatvan-

egyezer dollár fizetést kap évente.

Hálás társasága azonban biztosan attól fél, hogy az elnök ur ebből a szerény összegből nem tud megélni és ezért külön egy kis bónuszt utalt ki neki, a múlt évre.

Azért is, hogy legyen neki mit aprítani a teibe, meg hálából is, mert nagy profitot csináltak.

A tavalyi esztendőre a fizetésen kiutalt bónusz kerek százezer dollár volt.

Mr. Weir azonban megmutatta, hogy a szive a helyén van és ha a portsmouthi munkások beleit ki is tapostatja a felfegyverzett deputvkkal, — vannak alkalmazzák, akiknek hajlandó fizetni.

Mr. George R. Fink, aki a vállalat igazgatóságának az elnöke, nemcsak hogy szintén hatvanegyezer dollárt kap évente, hanem tavaly — nagyobb bónuszt kapott Weir-nél is, husz dollárral. Néki százezer és husz dollárt utaltak ki a hálás részvényesek ajándékba a múlt évre.

Az acéltruszt, a U. S. Steel Co. nem bónuszozik, ott kiadják a fizetést egyenesen és őszintén.

Myron C. Taylornak, az acéltruszt elnökének százhetvenötezer dollár fizetése volt a múlt évre, amiből ötszáz dollár esik naponta, ha a fizetést a vasárnapokra is számíttjuk.

A pálmát azonban a Bethlehem Steel viszi el, amely legjobban megfizeti a munkását. Már tudnillik nem a napszámát vagy a módját, hanem azt a munkást, akit a legértékesebbnek tart, s aki annyit dolgozik, hogy az év háromnegyedrészt Európában tölti — pihenni.

Charles Schwab, a Bethlehem Steel igazgatóságának az elnöke kétszázötvenezer dollár fizetést kap még ma is évente. Hogy mennyi bónuszt kap, azt jelenleg a nyilvánossággal nem közlik.

Hát, amint látni tesszik, a nagytőkés szemponyjából az ország igazán veszélyben van, mert ők biztosan huszszor ennyit szeretnének keresni évente.

De azért sem a Taylor, sem a Schwab, sem a Weir gyárában nem szabad szervezkedni a munkásnak.

MOST MÁR MEGNYUGSZUNK

Volt egy pár ember ebben az országban, akiknek kételei voltak, hogy a republikánus párt helyesen jelölt-e?

Végre még a leglelkesebb republikánus polgártárs sem állíthatja, hogy Landonnak a nagy kvalitásait az ország népe ismerné.

Lehetséges, hogy nagyszerű ember, tiszta kezű, tiszta fejű, tehetséges kormányzó, lehetséges, hogy ha megválasztják, kitűnő elnök lesz belőle.

De mindez e pillanatban legfeljebb csak reménység, mert eddigi munkája után ilyen értékelést nem adhat neki az édesanyja sem, s anélkül szavaz rá a polgárság, hogy ismerné.

Természetesen az újságok majd gondoskodnak róla, hogy megismerjük novemberig, s leírják majd azokat a nagyszerű tulajdonságait is, amit még eddig ő maga sem fődözt fel magában.

Mi már megnyugodtunk ebben a kérdésben.

A lapok hírül hozták, hogy Landon elmegy — halászni.

Ami azt jelenti, hogy igazi “presidential timber”, mert a halászatot egy elnökjelöltől és egy elnöktől ez a nemzet elvárja.

Nem tudjuk, hogy Landon szokott-e ezelőtt is halászni, de akár szokott, akár nem, ez a mostani halászata és vakációja erősen megnyugtató bennünket.

És mikor mindezt a republikánusok jelöltjéről megírjuk, a világért sem akarunk maliciózusak lenni, mert ugyanez áll a demokrata jelöltről.

Az újságok szükségét érzik annak, hogy ilyen “human relationship” meséket feltétlenül közölhessenek az ország fejeiről.

Ez olyan iratlan törvény, amire már elkélne egy kivétel.

Egyenesen üdítő lenne, ha akadna végre egy jelölt, vagy egy elnök, aki a jelölés után is közönséges halandó maradna, aki esetleg kijelentené, hogy nem szeret halászni, mert az unalmas.

Nagy embereket kaphatunk elnöknek, de ez azért valószínűleg olyan nagy kíváncsi lenne, amit nem nyerhetünk el ebben az országban.

HIRDESSZEN
LAPUNKBAN

HA- ÖNNNEK

Levélpapír - Boríték - Név-

jegy vagy bármilyen üzleti

nyomtatványra van szükség-

se, forduljon hozzánk

a legteljesebb bizalommal.

Árajánlatot szívesen adunk

Lapunk Nyomdája

A Könnyelmi Csók

(Folytatás)

— Ugy okoskodtam: egy előkelő urnak igazi otthona a falu; a felesleges cafrangokat, a jellemhez nem tartozó kúlsőségeket a londoni nagyvilági élet zürzavarában teljesen letenni nem lehet. Holott én az embert akartam megismerni Angliában. Nem a társadalmat, hanem az elemeit. Három lord hitt meg a kastélyába, én a Sir Bretford meghívását fogadtam el. Tizenöt napra szolt a meghívó s rá volt nyomtatva az ünnepélyek és mulatságok sorrendje is. Két szobát kaptam az óriási kétszázszobás palotában: egy hálószobát fürdőkabinnal és egy szalont. Komorna állott a rendelkezésemre és fogat. A major-domus bevezetett a lakásomba s bemutatta a komornát. Egyben megkérdezte, hogy kívánok-e látogatást tenni a lady-nél, aki öt és hat óra között fogad. Átadtam neki a névjegyet és ezzel el lett intézve az udvariasság minden kényelmetlensége. Szabad voltam egész ötig....

— Reggeli tíz óra volt, mikor megérkeztem. A komorna egy pompás breakfastet hozott a szobámba. Elfogyasztottam, aztán kiphittem az ut fáradalmait s megfürdöttem, hozzáláttam az öltözködéshez. Öt órára éppen elkészültem. Megtettem a kötelező látogatást. A lady bemutatta leányait, a lord a fiait. Azaz csak kettőt közülök, mert hat fia volt a lordnak. Csakhogy négyet távol tartott a foglalkozása. A lord, aki büszke volt nagy családjára, azért megnevezte és kimentette távollévő fiait is: "Earnestem, harmadszülött fiam, nem szereti a zajos mulatságokat: egyedül hivatásának él; mint clergymán (pap) azt tartja, hogy az áhitatot küzdi a lélekből a zajos világi örömek. Nincs igaza, — jegyezte meg a lord mosolyogva, — de legyen az ő hite szerint, mert nagy az őhite, annál csak a jelleme nagyobb....

— Charlieam, — folytatta a szép öreg ur, — az én negyedszülött fiam (fiai születési sorrendjére sulyt helyeztet a lord) — Charlie azért nem jöhetett el, mert katonán, most Transzváiban hadakozik a szegény burokkal; ötödszülött gyermekem, az én kis Willym, Indiákon veszekszik az ültetvényesekkel; a kis bolond erővel nagy vagyonot akar szerezni; legkisebb gyermekem végre, Benjaminnak is kereszteletem, Kairóban ül a boltjában (s most na gyot nevetett a lord) és bort árul. Hiszen, — jegyezte meg tréfásan, — igaz, az ő korában nem élhet az apja nyakán és pénzen, az nem lenne becsület, de hogy miért választotta éppen a bort, holott egy korty se kell neki belőle (s ebben a tekintetben nem is igazi englishman), miért nem választotta teszem a gyapjút vagy a vasat: meg nem foghatom. Hiszen mindegy lett volna neki: képzett kereskedő, minden téren kiváló szakember....

Agnes egy pillanatra abbahagyta a beszédet. Kérdőleg nézett Zsuzsára.

— Folytassam? — kérdezte aztán.

— Köszönöm, — majd máskor, — válaszolt Zsuzsa lehangelten. — Eleget tanultam ennyiből is; — Tehát világosan vála-

szoltam a kérdésedre, — konstátálta Agnes, — most már tudod, hogy mi a különbség az angol és a magyar között s azt is megérted, miért erős az s miért vagyunk mi gyengék.

— A munkán mulik.

— És a jellemem.... A százszorosos milliomos angol lord fia röstell az apja nyakán élni, inkább felcsap borkereskedőnek, hogy megkeresse a kenyerét — az egyszeres milliomos magyar ur fia, jó, ha szolgálatot vállal a lovasságnál, de többnyire semmittevésel foglalkozik s az apja terhére adósságot csinál. És az így természetes itt s úgy természetes ott. Röstellünk dolgozni, mint a napkeleti emir, akinek országában csak a rabszolga dolgozik. Keleti nép vagyunk s elhaladt felettünk az idő. Félábbal ma is ott vagyunk a középkorban.

— Elég, elég, — kérte Zsuzsa Agnest, — beismerem, hogy meggyőztél az igazadról, de még sem tudnám a hazámat elhagyni soha. Már én olyan vagyok: itéletet sem mondok az édesanyámról: még ha méltatlan is lenne reá, szeretem és én leszek az utolsó, aki elhagyom.

Agnesnek szívére szállott a leányka mondanása: a maga édesanyjára gondolt, akit ha szeretett is a vére ösztönéből, kevésre becsült, állhatatlan, ingadozó jelleme, komikus önszeretete miatt.

— Nagy szót ejtetél ki leányom, — mondta Zsuzsának, — aki olyan szép és fiatal, ne fogadjon fel soha semmit, mert előbb-utóbb ellentmondásba keverődik önmagával.

— Ezen a ponton soha, — állította Zsuzsa, s szent meggyőződése jelül szívére tette kezét, — soha, Agnes. Hiszen, — tette hozzá, — oly kevesen vagyunk.

— Akkor, — mondotta Agnes, — nyilván csalódtam az érzéseid mértékében: te azt az angol urat nem szereted igazán.

Zsuzsa, felelet helyett felbontotta a Charlie levelét.

— Olvashatom? — kérdezte.

— Olvasd.... Csak az első oldal végéig jutott Zsuzsa, aztán megcsuklott a torka s kezéből kiesett a levél. Sápadt lett, mint a halott. Lába meztárgadta a szolgálatot, egy székhöz táromlyogott s beléje esett.

Agnes mellé ült és átkarolta a vállát.

— Ne vedd a lelkedre, — s biztatta-becézte az elalélt leánykát, — ha úgy szeret, ahogy írja, még minden jóra fordulhat.

Zsuzsa reményvesztetten ingatta a fejét.

— Soha, soha!

Es nagy, fényes könnyek szivárogtak a szemébe. Nem zokogott, csak a szája széle vonaglott egy kicsit. S piciny, leányos keble hullámozott a szíve viharától....

Az állott a levél első husz sorában, hogy imádja őt Charlie és soha sem fogja elfelejteni. De az apja ellenzi, hogy idegen származású nőt vegyen feleségül.... A családi tradíciókra, élő törvényekre hivatkozott Charlie, amelyek őt is kötelezik s bárha a szíve szakad is meg, alájuk rendeli magát.

Agnes egyelőre nem zavarta tovább Zsuzsát a fájdalomban. Tudta, hogy a könny ilyenkor nagyobb könnnyit az ember lelkén, mint a szó.

Felvette a szönyegről az elejtett levelet és engedelmet kért Zsuzsától, hogy végig olvashassa.

A lány intett neki, majd arra kérte, hogy olvassa hangosan.

Agnes teljesítette kívánságát.... Csupa ömlengés, izzó szerelem volt a levél további hét oldala. Egy férfias lélek fajveszkelése minden sora. S a lelancolt Titán hiabavaló erőlködése feletti keserősége hangzott ki a sorok közül.... Egyebek között azt írta Zsuzsának, hogy: ha nem is fogja őt soha elfelejteni, de többé nem láthatja az életben.

A lovagiasság és a becsület azt követelik tőle, hogy bocsánatot kérjen a leánytól mindama gyöngéd szavaiért, amelyekkel, tiszta szándéka tudatában és szerelme hevében nő méltóságát megilletni merte és hogy mindent elkövessen, ami alkalmas arra, hogy az ő emlékét feledésbe borítsa.

Végig olvasván a levelet: elhallgatott Agnes. Mintha gondolatokba merült volna, összekulcsolta kezét a feje mögött és felnézett a semmibe. Arca nem árulta el érzését. A hangja se, midőn megszólalt végre:

— Szeret, az bizonyos, — mondta elgondolkozva.

Csend....

— És folytatta, — az is bizonyos, most már látom, hogy te is szereted őt.

A leány hallgatott.

Hiába is tagadta volna, ha közben el is állottak a könyvei, szenvedő arca elég ékeesen beszélt.

— Kérdezte Agnes résztvevő hangon és megsimogatta a leányka haját. — csak most tudtam meg, mennyire szereted?

— Csak most....

— Az úgy szokott lenni. Akkor tudjuk meg, mennyire kedves nekünk valaki, ha elveszítjük. Nem a saját tapasztalatomból beszélek én ugyan, — tette hozzá, mint ha mentgetni akarta volna magát, — de nagyon el tudom képzelni az esetet....

Erre újra kitörték a Zsuzsa könnyei, de most már zokogott is hozzá. Az Agnes keblére ejtette fejét: úgy zokogott:

Az csak tovább simogatta a leányka haját, szólanul, lágyan és szabályos ütemben, mintha a maga erős lelkét akarta volna a leányka forró szüizes testébe átdelejezni.

Arca komoly volt, mint az orvosé a műtét alatt.... Csak akkor szólt meg újra, midőn nagysokára elcsendesedett a leányka zokogása.

— Légy erős, leányom, — mondta intőleg inkább, mintsem vigasztalva, — egy magyar nőnek nem szabad magát elhagynia. Öseinkről ki-vételes tulajdonságokat örököltünk a vérünkben, mi nemcsak ur nép, gyengességünkkel nem szabad ezt az örökséget meghazudtolnunk. Különböztetjük magunkat a gyávkától, csak a gyávkát sújtja le: arra kell gondolni, hogy ajándék minden földi öröm, az igazi élet: a szenvedés.

A Zsuzsa fájó lelkére fel-emelőleg hatottak ezek a bölcs, bátorító szavak. Azt érezte a leány, hogy olyan nő áll az oldalán, aki képes lenne őt az élet minden csapásával szemben megvédeni....

Az egyletek egyesítéséhez

A Rákóczi egylet által kiadott közleményekből úgy látszik, hogy a két Bridgeporton székelő magyar egylet végre egyesülhet egymással.

Idáig sem volt csupán személyi akadályja ennek a nagyon helyes és nagyon józan lépésnek és ha esetleg a nagyszerű gondolatot elgáncsolnák, akkor újra csak személyi érdekek állnának annak útjába.

A nyilvánosságra hozott hírek szerint voltaképpen nem történik semmi változás a két egylet tagságának a helyzetével. Mindenki megtartja a kötvényét, a díjtételeit és a kötvényre eső tartalékát a tervezett új egységben.

Talán helyesebb, de mindenesetre nehezebb lett volna az egyesülés, ha le-egyszerűsítették volna a további ügyvezetést, és "uniform" kötvények lettek volna minden tag kezében, s ha arányosan ugyan, de uniform tartalékja lett volna ezután minden kötvénynek.

Négy éve ilyesmit ajánlottak Verhovay-részről a Szövetségnek s mert a le-egyszerűsítés látszólagos változásokat hozott volna létre, el tudták az egyesülést gáncsolni.

Azért tették helyesen, hogy a jelenlegi szervezetben inkább megmaradtak a régi állapotban, amely komplikált belső vezetést és külön kezelt tartalmakat igényel — mert felteszük, hogy a tartalékok külön lesznek kezelve, — miután így a tagság könnyebben megérti és elhiszi, hogy csorbítást semmi tekintetben nem fognak szenvedni.

Vannak az egyesülés ezen módjának elmaradhatatlan fogyatékosai, mert nehéz lesz megszabni, hogy az új tagok díjtartalékai után is gyűlemlő felesleg milyen arányban javítsa a régi csoportok tartalékját, de ezek nem olyan súlyos problémák, amelyek miatt az egyesülés nagy előnyeire lemondhatna a két egylet tagsága.

Az első és legkézenfekvőbb haszna az egyesülésnek az adminisztráció egysége lesz, amely feltétlenül megtakarítást fog eredményezni minden irányban.

A nagyobb készpénz állomány könnyebb, kedvezőbb befektetésekre nyújt majd alkalmat, s megengedi jobban, hogy tényleg szakértelemmel eszközöljék a vagyon kezelését.

Az egyesülés igazi értéke azonban abban rejlik, hogy a terjeszkedés, az üzletszerzés könnyebb lesz és fele annyi költséggel fog járni, mintha két külön csoport versenyezne egymással a piacon.

Az egyesülés morális értéke maga olyan propaganda lesz az egylet számára, amit pénzért nem tudnának — semmilyen összegért — megvenni, már pedig a növekvés első alapfeltétele a propaganda.

A magunk részéről boldogan állapítjuk meg, hogy lapunk tizenöt éve kitűzött egyik sarkalatos program-pontjának a beteljesedését az egyesüléssel elértük.

Es elértük azt, amit a múlt év karácsonyán ennek az évnek a programjára elkeseredett határozottsággal kitűztünk.

Az egyletek egyesítésével lapunk az egyletek tagságát, s különösen az egyletek vezetőit szinte üldözötte, ami miatt nem kevés ellenséget szereztünk magunknak.

Átadta magát neki egészen, az ő édes, leányos gyöngségét rábízta az ő hatalmas erejére.

(Folytatjuk.)

Elleneztek az egyesülés sürgetését elsősorban azok az egyleti vezetők, akik attól arhattak, hogy egyesülés esetén nem fővezérek, csak esetleg alvezérek maradnak.

Egyike másika nem állott a megrágalmazni e sorok íróját és ezt az újságot, hogy valami érthetetlen és általuk is megmagyarázhatatlan módon mi az egyesítések sürgetésében valami hasznot remélünk. (Mikor ők tudták a legjobban, hogy a magyar egyleti élet le-egyszerűsítése csak veszteséget jelenthet egy magyar újságnak.)

Különösen az utóbbi években valóságos propagandává aliasult hajszát indítottak e sorok írója ellen, mert nem tudták megállítani abban a törekvésében, hogy a tagság közt az egyesülés gondolatát népszerűsítse.

De szereztünk egy-két ellenséget magyar újságberkekben is, azok közt, akik rövidlátással csupán arra gondoltak, hogy négy-öt egylet helyett esetleg csak egy kettő fog azután hirdetni a lapokban.

Ugy tudjuk, hogy az egyesülés jelenlegi tervezetének is vannak ellenségei, bár nem tudjuk, hogy milyen indokkal akarják azt most elállni.

Arra kérjük ugy a Rákóczi, mint a Bridgeporti Szövetség tagságát, hogy a nagy vonásaiban már ismertetett szerződést fogadják el mindkét oldalról. még akkor is, ha a szerződés egyes — valószínűleg jelentéktelen — pontjai nem lennének mindenkinek inyére.

Ha esetleg a szerződés csekély hátrányt jelent valamelyik csoportra, nyugodjanak meg abban, hogy a tervezett érdektelen szakértők csinálták, akik igazságosak akarhatnak lenni mindenkivel szemben.

Es higgyék el nekünk, hogy az egyesülés olyan értékét és olyan tökéletet jelent a két egylet minden tagjára, hogy akár-milyen csekély hátrányért bőven fog kárpótolni az egyesülés ténye mindenkit.

Egyesülés esetén a két egylet álltagsága olyan hatalmas magyar alakulatot terem, amely hatszor olyan erkölcsi erőt köt majd le, mint a két egylet külön-külön magában, s az amerikai magyarság mérhetetlenül gazdagabb lesz ezzel az új nagy egységgel.

Mi azt sem tartjuk kizártnak, sőt egyenesen valószínű reménységnek tartjuk, hogy ez az egyesülés nem lesz Magyar Amerikában utolsó, sőt hogy ez nyitja meg azt az egészséges folyamatot, amely egy néhány éven belül megteremtí köztünk az annyira kívánatos végleges egységet.

Erre engednek következtet-

Bosses Won't.
Hire People with
Halitosis (BAD BREATH)
People who get and hold jobs keep their breath agreeable

With the best to choose from these days, employers favor the person who is most attractive. In business life as in the social world, halitosis (unpleasant breath) is considered the worst of faults.

Unfortunately everybody suffers from this offensive condition at some time or other — many more regularly than they think. Fermentation of food particles skipped by the tooth brush is the cause of most cases. Decaying teeth and poor digestion also cause odors.

The quick, pleasant way to improve your breath is to use Listerine, the quick deodorant, every morning and every night.

Listerine halts fermentation, a major cause of odors, and overcomes the odors themselves. Your breath becomes sweet and agreeable. It will not offend others.

If you value your job and your friends, use Listerine, the safe antiseptic, regularly. Lambert Pharmaceutical Company, St. Louis, Mo.

Don't offend others - Check halitosis with LISTERINE

azok a példák, amelyek a többi nemzetiségek hasonló intézményeinek a történetében állnak előttünk. S mikor boldogan szögezzük le,

hogy Magyar Amerika rátért végre arra az utra, amelyet legelsőnek és a legfáradhatatlanabban mi hirdettünk, mi nem hiszünk benne, hogy ezt az eredményt véglegesnek kell ismernünk.

A mi programunk ezek után is az marad, hogy egyetíteni kell MINDEN VONAL-

LON a magyar erőket és ennek a lapnak minden sora a fővöben is ezt a gondolatot fogja szögegni.

Tekintet nélkül arra, hogy időnként esetleg akadályokkal találjuk szemben magunkat, vagy a további konszolidálás elé ismét egyéni érdekek kerülnek.

Ez volt a legnehezebb rész az utnak, innentől kezdve Magyar Amerika több magabizással fog a végcé felé haladni.

HETI STRÓFÁK

(Írta: INDIAN)

EGY VASKOS KÖNYVBEN

Néhány nap múlva jelenik meg az a 160 oldalas nagy könyv, amely Szarvas Pálnak, az Indian név alatt ismert népszerű magyar írónak összegyűjtött heti strófáit tartalmazza. Ezeket a verseket Magyar-Amerika hétről-hétre élvezettel, hol kacagva, hol mosolyogva, hol meg egy-egy könnyet morzsolva olvasta s bizonyos, hogy a könyv megjelenését nagyon sokan örömmel fogadják.

FIGYELJE A LAPOKAT, AMELYEK A KÖNYV

MEGJELENÉSÉT JELEZNI FOGLJAK

THE KANAWHA VALLEY BANK

CHARLESTON, W. VA.

ALAPITVA 1867-BEN

A FEDERAL RESERVE SYSTEM TAGJA

Ez a hatalmas pénzintézet 67 év óta szolgálja becsülettel ügyfelei érdekeit:

Erezze magát biztonságban s helyezze el megtakarított pénzét az állam legerősebb bankjainak egyikében. E bankban elhelyezett betéteket a Szövetségi Kormány garantálja. Külöldi osztálya teljes felelősség mellett utal át pénzeket a világ bármely részébe, akár dollárban, akár pedig más pénznemben.

HAJÓJEGYEK MINDEN VONALRA. HAZAI PERES ÉS PERENKIVÜLI ÜGYEK SZAKSZERŰ INTÉZÉSE. ÁLLAMI KOMENZÁCIÓS ÜGYEK. BEN SZEMÉLYESEN KÖZBENJÁR

CSANÁDY PÉTER
Külföldi Osztályvezető.

ÜNNEPÉLYES TÁRSASUTAZÁS MAGYARORSZÁGBA

SZEMÉLYESEN VEZETVE BUDAPESTIG

Indulás New Yorkból július 11 én, a

GEORGIC

gyönyörű modern gőzösön

New Yorktól Budapestig

és vissza

Havren át

csak \$203

(adó külön)

Amerikai polgároknak magyar vizum nem kell

Ünnepélyes fogadtatások utközben Párisban és Budapesten

a VERHOVAY SEGÉLY EGYLET fővédnöksége alatt

A MAGYAROK VILÁKGONRESSZUSA és az AMERIKAI MAGYAR NÉPSZAVA MÁSODIK GENERÁCIÓS TÁRSASUTAZÁSA.

Jelentkezzék azonnal ügynökéni!

CUNARD WHITE STAR LINE

25 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

1243 WASHINGTON BLVD., DETROIT, MICH.

MAGYAR BANYASZ LAP

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Associated Hungarian Weeklies of America
8502 WEST JEFFERSON AVE DETROIT, MICHIGAN
Telephone Vinewood 1-8222

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Subscription Rates: In the United States \$3.00 — In Europe \$4.00
Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$3.00 — Európában \$4.00
Egyes szám ára 6c Single Copy 6c

Megjelenik Minden csütörtökön Published every Thursday

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is written for Miners of Miners by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Mich.
Under the Act of March 3, 1879.

H E T I S Z E M L E

A MULT HÉT LEGNAGYOBB

eseménye a Union Party megalapítása volt, amely nagyon könnyen kilendítheti az összes politikai számításokat a következő évekre.

Maga Lemke, a párt jelöltje, vagy talán mondhatnánk, hogy a leendő párt önjelöltje, nem jelent magában nagy erőt ebben az országban jelenleg.

De Coughlin már csatlakozott a pártjához és minden valószínűség meg van rá, hogy példáját Townsend is fogja követni.

Természetesen még ez a harmas egység sem jelenti azt, hogy Lemkét meg lehet választani akár ebben az évben, akár a jövőben, de könnyen jelentheti azt, hogy a harmadik párt megalakítása a republikánusokat juttatja a kormányra.

Ha ez a párt két három millió szavazatot elvesz a demokrata jelölttől, igen könnyen megtörténhetik, hogy Landon nyer a legtöbb államban többséget.

SZÓ SEM LEHET ARRÓL,

hogy a harmadik párt szavazatokat a republikánus jelölttől vegyen el s ahány polgár szavazatát megkapják, annyit fognak Roosevelttől elvenni.

Nincs természetesen kizárva, hogy a demokraták ennek dacára befutnak, de ebben a pillanatban egyáltalán nem örülnek Rooseveltnek az új pártnak s annak veszélyeit ők látják a legjobban.

Ha az új pártnak elég pénze lesz a kampányra — és a republikánusok, meg a tőkések a pénzt korlátlan összegben és boldogan fogják adni a számukra — akkor Coughlin a rádió keresztiül állandóan ostromolhatja a szavazókat és a rádió pap még ma is erőt képvisel ebben az országban.

Coughlin lapja is megjelent már s egyelőre másfél millió példányban terjesztik, de a kampány tetőpontján sokkal többet fognak abból hetenként szétszórni.

AZ ÚJ PÁRT PROGRAMJA

csak annyiban fontos, a mennyiben az szavazatokat fog a demokratáktól elvenni. A platformot jóformán egyetlen szóban ki lehet fejteni, mert a többi csak annak az egy pontnak a homályos ismétlése.

Inflációt akar az új párt, elsősorban azért, hogy a szövetségi kölcsönkötvényeket új bankokra beváltják.

Hasonló módon akarják megváltani a farmereket és a kis háztulajdonosokat a

egyre többen hangoztatják ebben az országban és ha elég gyorsan nem kapják meg békés utakon, akkor másfajta uton fogják próbálni.

Ezek a kíváncsalnak még nem jelentenek szocializmust, ezek még csak egy józan kapitalizmus jelenetek, bizonyos természetes kivételekkel.

De ennél a párt állami gépezete nem állt meg, ezenkívül leaktarták szögezni, hogy a "Production-for-use" (and not for profit) programja felé kívánnak haladni a jövőben.

És ha tekintetbe vesszük, hogy másfél éve Sinclair majdnem ilyen programra nyerte meg a párt californiai győzelmét, hogy Minnesotában a Farmer Labor pártnak ugyanez a programja, el kell ismernünk, hogy minden csalódás dacára, — mozog a föld alattunk.

mortgage-tehertől, vagyis hirtelenében ötvenezer millió dollár ára papírpénzt ígérnek.

Hogy ez mit jelentene itt a pénz érték csökkenésében és árdragulásban, azt elképzelni is nehéz, de természetesen erre a sor egyelőre nem fog ke-
rül.

MEGIGÉRIK AZT IS,

hogy a munkás jó napszámot kap a munkáért, a farmer magas árat a termésért, boldog lesz hát mindenki ebben a hazában.

Csak azt nem árulják el egyelőre a platformban, hogy miképpen fogják mindezt előidézni, mert erre nézve hallgatnak.

Maga az infláció még nem feltétlenül jelent jó napszámot és elegendő munkát, sőt a legtöbb esetben ennek az ellenkezőjét jelenti s ha a farmer számokban többet is kap a termésért, nem bizonyos, hogy a többletet tényleges vásárló értékben is megkapja.

Ezek az ígéretek azonban elegendők arra, hogy a könnyen lelkesedő, vagy nagyon elkerekedett polgár szavazatát megkapják s mert a fent említett két vezér — Coughlin és Townsend — birnak egy-egy bizonyos táborral, amelyek tagjai vakon mennek utánuk, természetes, hogy sokan fognak szavazni a harmadik tüketre.

HA A REPUBLIKÁNUSOKAT HOZZÁK BE

azzal, hogy a szavazatok egy részét Roosevelttől elvonják, akkor sok eredményt nem fognak elérni, mert hiszen a republikánus elnökjelölt híres távirata az infláció ellenkezőjét, a deflációt jelenti.

A republikánusok az aranyvalutát akarják visszaállítani s győzelmiük esetén nagyon messze fognak távozni éppen a Lemke-Coughlin programtól minden tekintetben.

A legérdekesebb változások akkor történnek, ha Roosevelt a saját nagy egyéni népszerűsége behozza, de ha a demokrata párt nem kap teljes többséget.

Ebben az esetben ugyanis a demokrata párt kénytelen lenne a Coughlin-Lemke istákkal — akiknek bizonyára lesz egy pár kongresszmanjuk a jövőre — együtt dolgozni, ami viszont azt jelentené, hogy az elnököt és a pártját még erősebben balfelé kényszerítenék haladni.

MEGTÖRTÉNHEK,

hogy a harmadik pártnak a szintén való megjelenése arra bírja a demokratákat, hogy a platformjukat radikálisabb pontokból állítsák össze, vagy legalább az elnököt, hogy azokat a saját felfogása szerint értelmezze már a legközelebbi jövőben.

Az új párt megjelenése semmi esetre nem jelent szerencsét Rooseveltnek a számára, mert így a kampány folyamán két tűz közé lesz szorítva.

A republikánusok a kampányt még nem kezdték meg, de biztosak lehetünk benne, hogy nem lesz olyan természetes, mint a Coughlin beszéde volt a múlt héten, amelyben a saját csatlakozását bemondta.

Vagyis az új pártnak körülbelül az lesz a hivatása a republikánus kampányban, ami a Ku-Klux-Klannak a hivatása volt a Smith kampány alatt — a piszkos munkát fogja végezni. És meg fogják őket a republikánusok ezért a szolgálatért alaposan fizetni.

AZ SEM LEHETETLEN,

bár sok valószínűsége nincs a dolognak, hogy az új párt a minnesotai farmer-labor pártot is felszívja s hogy a progresszív republikánusok is őket és nem Rooseveltet fogják követni s ez esetben biztos a Roosevelt veresége.

Ez azonban nem valószínű, mert a progresszív republikánusok alapján véve józan emberek és részben és joggal, többet várhatnak egy demokrata győzelemtől a nemzet javára, mint a Roosevelt vereségétől, részben mert egyenlőleg is előnyösebb nekik, ha az elnök mellett maradnak ebben a kampányban.

Egy előnye azonban mégis van az új párt megalakításának demokrata szempontból.

Azok a konzervatív demokraták, mint pl. Smith, Ely és a Glass frakció és a követők, akik az elnök ellen konzervatív frontot akarnak csinálni, most már valószínűleg nem fogják ezt megtenni, mert hiszen a harmadik párttal szemben a hivatalos demokrata párt a konzervativizmus pártja lett.

A KONGRESSZUSBAN ANARCHIA

volt a múlt héten és nem csak azokat a javaslatokat fojtották meg, amelyek meg szavazása kívánatos volt, hanem azokat is, amelyek kellemtelenek voltak a honatyák számára.

Megbocsájthatatlan és gyalázatos eljárás volt például, hogy a lobby-isták ügyében hozott és régebben már megszavazott billt eldobták, ami nem vall semmi jóhiszeműségre a honatyák részéről.

Ez a törvény arra kényszerítette volna a Washingtonban tanyázó lobbykat, hogy nyilvántartassák magukat, hogy beszámoljanak róla hivatalosan, hogy ki pénzezi őket és mennyi a költségük. Akkor a polgárság és a törvényhozók láthatták volna, hogy egy-egy javaslatot kik támogatnak és az kiknek fáj.

A honatyák azonban jó viszonyban vannak a lobbykkal, mert nem egy pénzt vagy más mást kap tőlük és úgy remélték, hogy az utolsó napok zürzavarában nem veszi észre az árlást a szavazó polgárság.

A WAGNER-FELE SZÜKSÉG-LAKÁS,

helyesebben olcsó lakás törvényt leszürték, az élelem hamisítás ellenőrzését célzó törvényt eldobták és sietve kaptak az alkalmon, hogy még nyolc-tíz nagyon fontos javaslatot levezényeljenek a ház napirendjéről.

Szomorú világot vet a republikánus párt kongresszusi képviselőire, hogy ellátták azt az igyekezetet, amely "Civil Service" osztályba akarta a postamestereket helyezni, bár ez — benne van az új republikánus platformban.

Azért tették ezt, azért szavazták a saját platformjuk ellen, mert jelenleg demokrata postamesterek vannak alkalmazva és bár az állandó és érdem szerinti alkalmazást a republikánus párt kívánja, úgy látszik ezt csak arra az időre kívánják, mikor ők rakhatják meg embereikkel a postákat.

Ilyen játékot üzték a honatyák a múlt héten s aki a kongresszus kapkodását figyeltte, kissé féken tartja ma a lelkesedését a népképviselői dolgában.

A REPUBLIKÁNUS KAMPÁNY

formálisan még nem kezdő-

dött meg, de a munka legfontosabb részét már megkezdtek.

Hamilton, a párt új elnöke megjelent a múlt héten New Yorkban, hogy a hadiáratra a legszükségesebb kelleket, a pénzt megkapja és beismerte, hogy az utja nagy eredményre végződött. Amiben hát senki nem kételkedett idáig sem.

Hamilton meglehetősen reményekkel megy a kampányba s azt állítja, hogy Roosevelt nem fog győzni csak hat államban.

Egyebekben a kampányt csak július végén nyitják meg, de a harmadik párt megalapítása már valószínűleg az ő művük, minthogy az senki mástól pénzt nem kaphatna.

Landon még csak annyiban kezdte meg a hagyományos munkát, hogy elmege — halászni, amit egy elnökjelöltől, éppen úgy, mint egy elnököt ebben az országban valami oknál fogva elvár a polgárság.

A DEMOKRATA KONVENCIÓ

egy hetes ünnep lesz, de sokkal jobban megfelelne az igazságnak, ha azt Roosevelt konvenciónak neveznék.

Az elnök fogja a párt platformját megszabni, ő írja elő, hogy ki és hogyan vezesse a választási kampányát és természetesen ő lesz a konvenció jelöltje.

Mindez teljesen rendjén lenne akkor, ha a pártban az egyseg meg lenne, köztudomású azonban, hogy a demokrata pártban tulságos sok politikai ellenfele és ellensége van úgy az elnöknek, mint az elnöki programnak.

Mint hogy az ellenzék szóhoz nem juthat, minthogy a konzervatív demokraták kénytelenek a platformot is, a jelölést is uttorral lenyelni, a konvenciót inkább Roosevelt-népünnepélynek kellene nevezni.

A nagy ballyhoo semmit nem jelent a világon s csupán arra jó, hogy publicitást kapjanak és a harcot az ellenségkel megfelelő keretek közt kezdhessék.

MÉG A KONVENCIÓ NEM

volt meg, de már kipattant a demokrata kampány első botránya, mert Farleyt leleplezték, a házban, hogy a posta

mestereket adományok beküldésére sarkalta.

Farley újra azt a régen elkopott kifogást használta, hogy "tudta nélkül" gummi bélyegzővel irták alá a nevét a levelekre. ahelyett, hogy őszintén és egyenesen megmondta volna, hogy ő volt a ludas a dologban.

Vége ezt ő előtte is megtette minden postamester még idáig, legfeljebb óvatosabban dolgoztak és nem a postamester, hanem másnak a neve volt azokra a levelekre írva, amelyekben az alkalmazottaktól a pénz kérték.

Semmi esetre nem ártana, ha az elnök Farleyt menesztené, vagy az egyik, vagy a másik dzsábjából, mert a demokraták éppen úgy, mint a progresszív republikánusok torkig vannak a tapintatlan politikai vezérrel.

A MUNKÁSOK A NAGY

harcot megkezdtek s egyelőre husz szervező jár-ke a nehéz ipar munkásai közt, hogy azokat szervezzék.

A szervezést vezető bizottság élén Phillip Murray, a United Mine Workers tehetséges és kiváló alelnöke van, aki bizonyára eredményes munkát fog végezni.

A terve nem az, hogy a munkásokat sztrájkra hívja, hanem az, hogy titokban beszervezzék őket s azután tárgyalást kérjen a munkaadókkal. Ha ezek a tárgyalások nem vezetnek eredményre, vagy ha nem állnak szóba a szervezettel, a munkázavart nem a munkásvezérek, hanem a tőkések fogják felidézni.

Remélhető, hogy a nehéz ipar munkásai a szervezőket szívesen fogadják, hogy a szervezetbe beállnak, hiszen látniok kell, hogy már a szervezet púsza hírére is fizetésemelést ígérnek a számukra.

A NEHÉZ IPAR URAI

ugyan még határozott ígéretet nem tettek, de kilátásba helyezték, hogy körülbelül tíz százalék bérjavítást fognak a közeli hetekben adni vagy ígérni a munkásnak. Természetesen azért, hogy a szervezés felesleges voltáról őket meggyőzzék. Ezért adtak nemrég két hetes fizetési vakációt az iparban és ezért — emelték az acél árat tonnánként két

(Folytatás az 5-ik oldalon)

ÉS MÉGIS MOZOG A FÖLD

Négy év alatt sok csalódás ért benünket.

Az új deal legszebb hajtásait a kilenc öreg ur lenyeste és a százszor csalódott polgárság bizonyos apathiával, nemtörődomséggel, talán életuntsággal megy a szavazó urnákhoz.

S mégis, akik néznek, és akik látnak, azok azt érzik, hogy mozog a föld alattunk.

Washington állam demokrata konvencióján olyan szenzációs dolgok történtek, hogy az ország sajtója jónak látta róla hallgatni.

Az állami demokrata konvenció azt határozta, hogy "Production-for-use" program-ért fog ezentul dolgozni.

Azt jelenti ez a program, hogy a profit másod, sőt har-

madrendű dolog legyen ezen-
tul, addig is, amíg azt egészen eltörlik a világból.

A Production-for-use program voltaképpen szocialista program, amely csak nem nevezi magán az igazi nevével.

A szocialisták a demokrata pártot Washington államban átvették és a demokrata label alatt ezentul a szocializmust fogják követelni és kínálni.

"A természetes kincsek állami birtoklása... a közszolgálati vállalatok köztulajdonba való vétele... a nemzeti bankoknak a nemzeti kormány által való birtoklása és vezetése..." Csupa olyan követelés, amit talán Roosevelt elnök is sokalna.

De ezeket a követeléseket

HETI SZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról)

dollárral a harmadik évnegyedre.

Senki ne higgye, hogy a munkások békés tervei sikerhez vezetnek, az acéltruszt szükség esetén milliókat áldoz, hogy a szervezkedésnek útját állja s ha szükséges lesz, az embereket egyszerűen kizárják.

Hat-nyolc hét múlva hangoz lesz az ország a vasmunkások ügyétől és ez adja meg a legjobb alkalmat a két politikai pártnak, hogy munkás-kérdésben határozott szintet valjanak.

A KENT-I VÉRES SZTRÁJK,

a Remington-Rand sztrájk és az alabamai vasérc-bányászok sztrájkja azt mutatja, hogy a tőkés osztály nem tud sem felejtetni, sem tanulni s hogy küzdelem nélkül soha nem fognak boldogulni a munkások.

Hiába szavalnak róla, hogy a tőke és a munkás partnerek az iparban, hiába mondják a nagytőke és a tőkés rendszer papjai a sok keneteljes beszédet, sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a munkás mindig kitagadott és elnyomott ember marad ebben a rendszerben.

Európa majdnem minden államában több joga és több jussa van a proletárnak, mint ebben a politikailag teljesen szabad hazában s amíg nálunk a Supreme Court révén a tőkés osztály teljesen uralni fogja a helyzetet, addig szakadatlan harcok nélkül a munkás sorsa egy jótányit sem fog javulni.

A fentemlített három nagyobb sztrájkon kívül a múlt héten a hírszolgálati irodák százkilencven sztrájkjéről számoltak be, köztük természetesen az arkansasi botrányos tenant-farmer sztrájkjéről, amely annyi gyalázatot hozott hat hét alatt arra az államra.

A GAZDASÁGI VISZONYOK

kissé lelaposodtak a múlt hetekben, de a bónus kifizetése talán olyan injekció lesz, amely két-három hónapra elviselhető helyzetet teremt ismét az országban.

A nehéz ipar el van látva rendelésekkel s úgy látszik, hogy a szokásos júniusi 'slack' nem fog júliusban sem beállni, mert a vasutak az acélipart rendelésekkel ellátják.

A múlt héten az autópárházban is valamivel többet dolgoztak, de ebben az iparban a következő hat-nyolc hétben lényeges javulást még nem várnak.

Ha a bónuszhoz fűzött reményések bevalnak és raktáron levő ötnegyed millió használt kocsik felét eladják, akkor ebben az iparban erős fellendülést lehet az észre remélni és akkor az autópárház rész gyárakban már hat hét múlva meglehetősen üzemmél dolgoznak.

A VASUTAK FORGALMA

nem volt kielégítő a múlt héten és csökkent az ipari célokra eladott villanyáram mennyisége is.

MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ

POCAHONTAS, VA.

Lelkész: B. BERTÓK

P. O. Box 425

Istentisztelet minden vasárnap délelőtt fél 11 órakor.
Előtte fél 10 órakor vasárnapi iskola.

A Pocahontas-i Lorántffy Zsuzsánna Nőegylet gyűlése minden hó első szerdáján este az iskolahelyiségben.

Ez azt jelenti, hogy a könyvnyű iparban, vagyis a közvetlen fogyasztásra dolgozó iparban kevesebbet dolgoztak.

Természetesen a bónus azon nali elköltése ezeket az iparágakat gyorsan fellendítheti és azt hiszik, hogy a jövő hónap már aránylag jobb lesz ennél a hónapnál.

A department üzletek és kis-kereskedők azt jelentik, hogy a múlt héten a vásárlás már alaposan megindult és a kereskedők az észre nagyobb stockot rendelnek.

Nem lehetetlen, hogy a bónus kifizetése fogja a megváltást jelenteni a kormányoknak, mert végül is attól függ nagyrészt a Roosevelt megválasztása, hogy mostantól kezdve javulnak-e, vagy romlanak a viszonyok az országban.

A TERMÉNYEK ÁRA

emelkedett a múlt héten. Az északnyugati államok nagy részét erős szárazság sújtotta és például a tavaszi buza negyven százalékos veszteséget szenvedett idáig. Ha azonban egy héten belül nem lesz eső, okkor a két Dakotában, Montanában és Nebraskában egy részében minden termés sokat fog szenvedni és takarmány nem lesz ebben az évben sem.

A gabonaműveken kívül a krumpli ára emelkedett szenzációsan és a fogyasztók a carolinai új krumpli megjelenését nehezen várják, mert enyhülést a magas árak ellen csak az hozhat.

Az ország délkeleti részében, Texasban és Kanszban az aratást már megkezdték és az országnak abban a részében elég jó termés van. Oklahoma prairie-jei ellenben ebben az évben is felégték.

A FEKETE LÉGIO

botránya most már országos arányokat öltött és úgy látszik, hogy végül szövetségi hatóságoknak kell avatkozni a vizsgálatba, mert egyes helyeken a légio minden hatóságnál erősebb.

Ma már azt hiszik például Michigan államban, hogy évek óta legalább nyolc gyilkosságot követtek el a légio fanatizált és megfélemlített tagjai s hogy se szeri, se száma azoknak az áldozatoknak, akik megkorbácsolással, vagy épületeik felgyújtásával menekültek meg a karmaikból.

A bünszövetkezet befolyása minden lokális hatóságig elnyúlt, mert tagjaikat előszeretettel politikusokból toborozták, ahol arra meg volt az alkalmuk.

Sajnálatos, hogy Michigan legtöbb helyén a republikánus klubok alárcza alatt huzódtak meg és így annak a pártnak kell itt-ott az egész bünszövetkezet minden ódiáját viselni.

SZOMBATON NYILIK MEG

a kiállítás Clevelandban, amelynek a tartamát mindössze száz napra tervezték. A hatalmas aranyú kiállítás bizonyos tekintetben szebb és értékesebb lesz a chicagói világkiállításnál és akinek alkalmá van rá, jól teszi, ha azt megnézi.

Különösen örvendetes, hogy a clevelandi kiállítás nagy-

szerű magyar vendéglő és kávéház van a nemzetközi táborban, amely sok örömet fog okozni minden magyar vendégnek.

Ne mulassza el senki, aki a kiállítást megnézi, hogy a magyar pavilonba elmenjen. Naponta Brenkács váida, a közkedvelt primás és bandája ismét szanák s a magyar muzsikát valószínűleg amerikaiak is sokan fogják élvezni.

EURÓPÁBAN A NEMZETKÖZI

átcsoportosulás fog a napokban történni. Anglia és Franciaország kormányai bejelentették, hogy az olasz bojkottot eltörlik, vagyis eltörlítetik a Ligával.

Ma már természetes, hogy a bojkottot eltörlik, hiszen a háború jóformán elmúlt s Olaszország, a Liga egyik tagja Abyssiniát, a Liga másik tagját elnyelte, amit a bojkott megállítani nem tudott.

Csak az a kérdés, hogy miként fogják most már megmagyarázni a kisebb államoknak, hogy akármilyen szükség van erre a Ligára.

Ezentul egyetlen kis állam sem érezheti magát biztonságban s újra előáll a régi helyzet, hogy a kis nemzetek a nagyobbak érdekecsoportjaiba lesznek kénytelenek huzódni.

ANGLIA EZZEL AZ

elhatározásával nyilvánosan nyugtázta és elkönyvelte azt a vereséget, ami az angol katonai szakértőket és az angol diplomáciát érte Afrikában. Sőt ennél is tovább ment.

Minden jel arra vall, hogy Anglia a Földközi tenger uralmát egyszerűen feladta és arra szánta magát, hogy ezen túl hajórajának az Indiába és Ausztráliába vezető hosszabb utat válassza.

Békében természetesen a Földközi tengert fogják használni, háborúban azonban egy szerűen körül hajózzák Afrikát és ennek az új tervnek megfelelően máris készítik a terveket, hogy a Fokföldön erődítéseket csináljanak az angol navy számára.

Természetesen ha háborúban a Földközi tengeren a forgalmat egyszerűen feladják, akkor viszont az olasz flottát Gibraltárnál és a Suez csatornánál bezárják.

A JELEN PILLANATBAN

természetesen Anglia kormánya békét keres és a múlt héten drámai őszinteséggel felhívta a francia és a német kormányokat az együttműködésre és a békére.

A békét egyelőre megkapják, de kétséges, hogy a német kormány akar-e és tud-e co-operálni azokkal a hatalmakkal, amelyek a versaillesi szerződéshez ragaszkodnak s a németeket a gyarmataiktól továbbra is elzárják.

Minden esetre úgy látszik, hogy az új európai helyzetet egyhamar likvidálni nem tudják s ma már általános konferenciát az ősznél előbb sehol nem várnak.

A halasztás mellett van az a tény is, hogy Franciaország kormánya nagyon ingatag talajon áll és egyáltalán nem tudni ma, hogy holnap a helyen fogjuk-e találni.

A FRANCIA ESEMÉNYEK

sokkal jobban idegesítik Európát, mint ahogy azt bevallják.

Akármit sürgönyöznek Franciaországból, a tény az, hogy a munkások a vezéreiket magukkal sodorták és senki őket megállítani nem tudta.

A kommunisták az első na-

pekban nagyon örültek az erő próbának, mert kétségtelen, hogy a sztrájkok kihívásában nagy részük volt, de mikor le akarták a sztrájkoló munkásokat szerelni, azok a vörösek is félre tölték az utjukból.

Az a tény, hogy tiszta forradalmi hangulat és forradalmi állapotok vannak az országban és a kormány csak azért ura a helyzetnek, mert akaratát érvényesíteni nem meri és nem tudja.

Ahogy a munkásokat nem tudta eddig visszarendelni a munkába, éppen úgy képtelen volt arra is, hogy a fascista alakulatokat letörje.

A FRANCIA PARLAMENT

olyan progresszív törvényeket szavazott meg, amikkel más viszonyok közt boldogan érnék be a munkások, de ma már maguk sem tudják, hogy mit kívánnak és egy pár helyen a gyárak elkobzását vetették a programba.

A tőkések kétségbe vannak esve és attól félnek, hogy a törvényekben biztosított kedvezményeket nem lesznek képesek megadni s különösen, hogy azoknak a megadásával a versenyt többé az angol és német iparokkal nem bírják.

Németországban természetesen kárörömmel figyelik a francia eseményeket és azt remélik, hogy a forradalmár munkásokat a fascista alakulatok elnyomják és ott is a fascista reakció ragadja magához a hatalmat.

Anglia munkássága szintén izgatottan lesi-várja, hogy mi fog történni a vizen túl és azt hiszik, hogy mindenképpen súlyos munkás-mozgalmak előtt állnak a következő hetekben.

BIZONYOS, HOGY EZEK

a forradalmi megmozdulások nem állnak meg az országhatárnál s Belgiumban ugyanaz a helyzet, ami Franciaországban.

A belga munkások utánózzák teljesen a leülő sztrájkot, azzal a különbséggel, hogy ott nincs olyan rend és fegyelem és naponta kisebb-nagyobb verengések történnek.

Azonkívül amíg a francia kormány a munkás mellett van és bizonyos nyomást gyakorol a tőkésre, addig a belga királynak nincs e pillanatban kormánya, mert hetek óta nem tud olyan politikust találni, aki többséget kapna a parlamentben, ha a kormányt átvenné.

Természetes, hogy a francia és belga eseményeknek meg van Spanyolországban a kellő hatása és Európában joggal tartanak tőle, hogy új és általános forradalmak söprik végig az egész kontinenst a közel jövőben.

A NAGYHATALMAK ÉS A

nagy nemzetek vergődésében játékszerré váltak a kis államok s jelenleg például Austria a football közöttük.

Austria kormányának Musolini állítólag határozott ígéretet tett, hogy Ottó hazamehet, ha a nép akarja és az osztrák kormány szerint természetesen akarja.

A kis ántánt még ma is azt állítja, hogy ezt háborus mozdulatnak tekint, de végső eredményben a kis ántánt azt fogja csinálni, amit Páris parancsol és Páris ezúttal el van foglalta a saját dolgával. Meg aztán az olasz barátságot sem akarják a franciák feladni.

Ha igazak az Ottó hazatéréséről szóló hírek, akkor a trónkövetelő esedékes Ausztriában a következő napokban.

A KIS ANTÁNT IZGATOTT

tanácskozásai és nyilatkozatai nem tisztán az ottó visszaterésére vonatkozó hírek hatása alatt történnek.

Anglia bevallott politikája az lesz a következő hónapokban, hogy Németországgal a békét keresse és ebből a célból Anglia súlyos engedményekre, esetleg bizonyos gyarmatok átengedésére is hajlandó.

Olaszország régen a revízió nyílt híve és akármiként alakulnak a viszonyok Európában, a részleges revízió ez őszén tárgyalásra fog kerülni.

Azonkívül a német fegyverkezés és a francia belpolitika változása a kis ántántot egészen új helyzet elé állítja és a három állam nem képes elhárítani, hogy fenntartás nélkül megmaradjanak-e a francia vazallátusban, vagy más barátokat keressenek maguknak.

EURÓPÁBAN AZT IS NAGY

és érthető izgalommal várják, hogy milyen lesz az orosz alkotmány és milyen helyzetet fog az teremteni Oroszországban.

Ma már a Sovjet köré emelt kínai falon van elég rés, Európa népei előtt nem maradnak az orszországi események titokban és ha az új orosz alkotmány olyan lesz, amilyennek igérik, akkor Európa munkásságát sokkal nehezebb lesz megfékezni, mint idáig.

Eddig Európa munkása csak azt látta, hogy az új rend még nagyobb terrort s még súlyosabb nélkülözéseket hozott magával. Ha a terror most megszűnik, ha a politikai és egyéni szabadságot vissza állítják, helyesebben felállítják, akkor Oroszországot egészen más szemekkel fogják bírálni.

KÉTSÉGTELEN, HOGY

a Sovjettel való szorosabb összeköttetés nagy hatással volt a francia helyzetre, aminthogy a francia események is nagy hatással vannak a Sovjetre.

A harmadik internacionálé azt látja a francia eseményekből, hogy az ugynevezett "egységfrontok" nagyon gyors eredményre vezettek és rajta lesznek, hogy azokat kiépítessék az elvtársakkal minden országban.

Miközben tehát Európa minden kormánya lázasan fegyverkezik és készül az elmaradhatatlannak jelzett háborúra, észre sem veszik talán, hogy ezúttal igazán ég a föld alattuk.

MAGYARORSZÁGBAN

a kormány még mindig a mérsékelt politikát próbálja követni és azon van, hogy a belbékét és a társadalmi türelmet megővje.

Általános megelégedést keltett a világsajtóban, hogy a kormány lecsapott a kaszás-keresztes csoportra, de ez az öröm sokkal jogosultabb és sokkal nagyobb lenne, ha a horogkeresztes mételet is idejében elnyomnák.

Magyarországra ezek a külföldről importált áramlatok csak szerencsétlenséget hozhatnak, mert a megvert és tönkre csonkított országnak feltétlenül nyugalomra és belső békére van szüksége.

ÁRPÁD LINIMENT

a legjobb az izomfájdalmakra, kisebb sebekre, égési sebekre, viszketésre, növény-mérgezésre, napégetésre s általában azokra a fájdalomokra, amelyek külső be-dörzsölést igényelnek.

A kitűnő orvosságot mindenki ajánlja, aki egyszer használta. Rendeljen ön is belőle. Egy üveg ára \$1.00.

JOHN KOVAL
Mona, W. Va.

AZ "IFJUSÁG" URALMA

A republikánus lapok sokat írnak arról, hogy a pártban az "ifjuság vette át az uralmat" és ha az ember közelebről nem nézi a dolgokat, azt hihetné, hogy husz éves gyerekekre bizzák ma holnap a kormányzást.

A párt új vezetői a negyven és ötven közt vannak. Átlag közelebb az ötvenhez és ezekre írják, hogy az "ifjuság" ragadta magához a hatalmat.

Éppen ideje volt, hogy az "öregek" kiadják a kormányrudat a kezükből, mert ha van is tapasztalata az öreg embernek, leginkább csak egy irányban képesek gondolkodni és irtóznak minden új lépéstől. Még akkor is, ha jól tudják, hogy az a lépés vezetne bennünket előre.

Ha nem hetven éves öreg crookok, hanem harmincöt

éves emberek kormányoznák a világot, nem csinálnának olyan könnyen háborukat, amekbe a fiatalokat küldik meghalni.

Rendben van hát, hogy az "ifjuság magához ragadta a hatalmat," csak az nincs rendben, hogy sehol nincs valóban az ifjuság.

Nem hisszük és nem állítjuk, hogy a 18 éves tacsókora kell bizni a nép sorsát, de hamisításnak tartjuk azt is, amit ma végbe visznek az újságok.

Hogy sem az ötven, sem a negyvenöt éves embereket nem lehet "az ifjuságnak" nevezni.

Még a legnagyobb jóindulattal is legfeljebb azt állíthatjuk, hogy a republikánus pártban a középkorú emberek vették át az uralmat.

IGAZUK VAN

A republikánus lapok és politikusok a postaminisztert erősen támadják és azzal vádolják, hogy prostitutiálja az állását, hogy nem a posta, hanem a demokrata korteskedés ügyeivel van elfoglalva, s hogy pártgépezetet csinál a postából.

A republikánusoknak teljesen igazuk van. Amit Farley csinál, az gyalázat és nem lehetetlen, hogy azt Roosevelt elnök erősen megbánja.

De... Nem szabad elfelejteni, hogy a republikánus adminisztráció alatt Brown volt postaminiszter ugyanazt és pontosan ugyanígy csinálta.

A republikánusoknak tehát nincs sok morális joguk, hogy Farleynek a működését kritizálják, mert ők sem voltak jobbak, mikor a hatalom és alkalom ott volt a kezükben.

Farley most dollárokat követelt a párt céljaira a postásoktól, amiért el kellene a postaminiszter urat csukni.

De mikor e sorok írója postamestere volt egy kis, harmadosztályú postának, nem egy dollárt, hanem évente egy félhavi fizetését KELLETT beszolgáltatni a pártnak.

Akkor az országot a republikánus párt kormányozta, akkor a postaminiszter republikánus ember volt. Akkor azt kellett volna becsukni.

Ugy látszik, hogy ezekben a dolgokban egyik párt sem tisztességesebb a másiknál, sokkal jobb lenne tehát ezeket a kérdéseket kikapcsolni a programból és a lényeges dolgokról beszélni.

COUGHLIN

VESZTETT

Már elég régen volt, mikor Fr. Coughlin, az ismert rádió pap a chicagói Soldiers Field hatalmas helyiségét kérte, hogy a NUSJ gyűlését abban a városban is megtartsa.

A helyiség felett rendelkező hatóság úgy döntött, hogy nem adják azt át Coughlinnak, mert politikai célokra idáig azt még nem használták.

Coughlin, aki akkor hatalmának és tekintélyének csúcsán állt, vagy legalább aki azt hitte, hogy igazi nagyhatalom ebben a hazában, a bírósághoz fordult és bírói parancsot kért a parkhatóság ellen.

Az alsóbíróság igazat adott a barátának.

Illinois állam supreme courtja azonban most úgy döntött, hogy vagy van óre és gazdája a helyiségnek, vagy nincs. És ha van óre, akkor az szabja meg, hogy ki tarthat és milyen célból gyűlést a hatalmas helyiségben.

Ennek az alapján a rádió pap követelését és keresetét elutasították és mert a döntés végleges, Coughlinnak más helyiség után kell nézni, hogy a chicagói gyűlést megtartsa.

A fák nem nőhetnek az égig nálunk sem, s úgy látszik, hogy a három éve olyan nagy erejű és nagyhatalmu papnak az idők alaposan megtépázták a hatalmát.

A MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSEG

Tiltonville-i, 153-ik Osztálya

NAGYSZABÁSÚ JUBILEUMI BÁLT RENDEZ

JUNIUS 27-ÉN — CHAS BELLO HELYSÉGÉBEN

SZÖVETSEGÜNK 30 ÉVES FORDULÓJÁT UNNEPELJÜK

Mindenkit szívesen látunk.

Ne maradjon el a környékről egy magyar sem, aki jól akar mulatni

A mulatság kezdete este 6 órakor

BELEPTI JEGY FÉRFIAKNAK 35c - NŐKNEK 25c

Tisztelettel a Rendezőség.

CONNELLSVILLE, PA.

SZENT IMRE RÓM. KATH. HITKÖZSÉG

P. O. Box 496. — Telephone 98.

JÉZUS SZÍVE RÓM. KATH. HITKÖZSÉG

BROWNSVILLE, PA.

P. O. Box 264. — Telephone: 176.

Plébános: Szabó Nándor.

JUNIUSI ISTENTISZTELETEK SORRENDJE:

JUNIUS 28, IV. vasárnap: reggel 9 órakor Connellsvillen kismise.

Délelőtt 11 órakor Daisytownban nagymise.

Délután 1 órakor Brownsvillen litánia és szent beszéd, utána hitközségi és trustee gyűlés.

Egész június hónapban minden pénteken este fél 8 órakor Jézus Szíve ájtatosság és szent beszéd Connellsvillen.

A szombati esküvőket senki ne kérje, mert szigorúan tilos!

KÁROCAVARJU

— Folytatás —

— Hogy mennyire hiányozni fog nekem és milyen nehéz lesz ez után a gyönyörű tavasz után megint arra várni, amíg újra láthatom.

Érezte, hogy Lenke mást várt tőle és azt is érezte, hogy ha szabadjára engedné az érzelmeit, mást is mondana. De fegyelmzett ember volt és az a huszonkilenc éves korkülönbség meggondoltta tette.

A leány hallgatott. Amire várt, nem következett be, pedig azt hitte, hogy most meglett volna rá az alkalom. Most már ő maga is úgy érezte, hogy elérhetetlen dologra vágyik és sohasem lesz hatalma e fölött az ember fölött. Ezzel az ütökártyával, azt hitte, megnyeri a játszmát, de úgy látszott, elnézte, ami a talonban volt. Elkedvetlenedett és valami fásult szótlanúság vett rajta erőt.

— Ugyis hiábavaló minden! — gondolta, céltalan erőlködésnek érezve minden beszédét. És a hallgatással aztán elkedvetlenítette Síványt is.

Ugy mentek egymás mellett, mint két közömbös ember, akik terhére vannak egymásnak és mindenik a másiktól várta azt a szót, amely visszazökkentheti őket az előbbi sima kerécsapásra.

Sívány lopva nézett Lenkére, akit most, amint kedvetlenül, egy kicsit meghajtott fejjel ment mellette és csak profilban láthatott, először talált csúnyának. És egyszerre úgy érezte, hogy megszabadult valami veszedelemtől, amely már-már urrá lett fölötté és valósággal megkönnyebbült, mikor a leány az Üllői ut sarkán a kezét nyújtotta bucsuzóra.

Amint elváltak, alig tett pár lépést, már megbánta a viselkedését és az az érzése volt, hogy valami hibát követett el. Most már vágyódott Lenke után és szeretett volna neki valamit mondani. Hogy mit, azt maga sem tudta, de beszélni akart vele okvetlenül. Visszaforodott, de nem látta Lenkét semerre. Utána ment, két utcán is követte az irányt, amerre menni szokott, de csak akkor pillantotta meg, mikor már a gesztenyefasoros utcába ért. Lenke már ott járt a házuk előtt és mielőtt utólrérhette volna, befordult a kapun. Sívány úgy érezte, mintha elvesztett volna valamit. És szerelmesebb volt Lenkébe, mint valaha.

Lenke aznap megint hosszú levelet írt Sándornak.

„... Már számítom a napokat, hogy mikor érkezik haza, de kérem, ne jöjjön hozzánk azonnal. Én azt szeretném, ha este érkezne meg, másnap letenné a vizs-

gát, hogy mire hozzánk jön délután, már ne legyen egyéb gondja, mint kárpótolni azt, amit egy hónapig mulasztottunk... Irhatna egy-egy képeslapot mindenikünknek s az egyiknek megírhatná azt is, hogy mikor jön. Hogy itthon ne kelljen titkolóznom, hogy tudom az érkezését.”

Sándor válaszolt, hogy vasárnap este érkezik Pestre és hétfőn reggel fog vizsgáznia. Aztán megírta a levelezőlapokat is. Varju Málinak is küldött egyet.

Lenke megszegeyenülten gondolt Síványra.

Kudarc! Csufos kudarc! — ismételte és ösztönszerűen megérezte, hogy hol hibázta el a dolgot.

— Tulságosan elárultam magam. Ha nem volna velem annyira tisztában, nem lett volna olyan óvatos...

Elhatározta, hogy egyelőre nem fog vele többet találkozni. Szerdán úgy kerülte ki, hogy utolsóának maradt az osztályban és mikor már mindenki elment, a kapu mögül leste Síványt. Mikor aztán az a vázmozgás unalmában elment egy kissé messzebb az oktogon felé, kiszökött az ajtón s a másik irányban befordult a legközelebbi sarkon. Szombaton pedig beült az igazgató nőhöz diszkurálni s ott maradt egy óráig. Otthon előre bejelentette, hogy később megy haza, mert bucsuzni fog a tanárnőitől.

Sívány most már keserű szemrehányásokat tett önmagának és kezdte belátni, hogy negyvenhétéves korában nagyon komoly dolog, ha az ember beleszeret valakibe. Mióta Lenkével nem találkozott, porosnak, füledtnak és kiálthatatlannak találta az egész várost és pár nap múlva el is utazott a birtokára pihenni. De nem sokáig bírta ki otthon s egy hét múlva már az expressz röpitette Ostende felé. Kókkottak után vágyódott, hogy kiverje a fejéből a szüzet és keresett egy némbert, akit megvethessen. Lenke megállta, hogy ne tudakozódjék felőle Lajostól...

Mielőtt Sándor hazaérkezett, még történt valami a sárga házban, aminek azonban senki sem tulajdonított semmi jelentőséget. Alapjában véve jelentéktelen dolog is volt, feledésbe is merült csakhamar, csak Lajos gondolt rá sokat, aki előtt úgy tűnt föl az egész, mint egy különös álom.

A dolog úgy esett, hogy Lenke éppen azon a napon töltötte be tizenkilencedik évét, amelyen utoljára találkozhatott volna Sívány Lászlóval. Mikor rosszkedvűen sietett egy óra után hazafelé és arra gondolt, hogy szándékosan hogyan kerülte el a találkozást, egy kicsit már megbánta,

amit tett. Végre is, hátha ezzel végképpen elvesztette azt az embert?

— Szép születésnap ajándék, — gondolta magában, de azért iparkodott, hogy ne vevődjék észre rajta a lehangoltság és mosolygó arccal fogadta az otthoniak gratulációit. Ez ugyan mindössze annyiból állott, hogy Mária összecsókolta a hugát, Varju Máli pedig madártejet csináltatott neki ebédre, aztán azt mondta:

— Isten tartson meg fiam! Igyekezz egy kicsit megkomolyodni.

Délután azonban beállított Lajos egy doboz bonbonnal és Lenkét egyedül találta a nappali szobában.

— Sok boldog születésnapot kívánok! — mondta és odanyújtotta a cukrot. Hajszálra ugyanaz a csomagolás volt, mint amit az öreg Sívány hozott neki legelőször. Lenke lángvörös arccal ugrott föl a székről.

— Mért adja ezt nekem? Csak vigye Máriának!

— Magának hoztam!
— Nekem ne hozzon alamizsnát!
— De Lenke!
— Én nem vagyok magának senkije és semmije! Mért bánt? Mit akar tőlem? Hallja! Mit akar?

— Lenke!
— Hagyjon! Ne szóljon hozzám! Érti? Ne szóljon hozzám. Utálom magát!

Azzal sarkon fordult, kiperdült a szobából, mint a szél és becsapta az ajtót, úgy, hogy a lámpaüveg is megzörrent a Lajos feje fölött. Az csak állt és bámult. Erre nem volt elkészülve. Mikor Mária bejött a szobába, Lajos még akkor is ott állt a szoba közepén és elgondolkozva szivta a fogát, mint aki nem meri azt gondolni, amit gondol.

— Mi történt? — kérdezte Mária sápadtan.

— Én igazán nem tudom, — felelte Lajos vállat vonva. — Magától akartam megkérdezni.

— Én csak azt tudom, hogy Lenke majdnem elgázolt az ebédlőben és azt mondta: „Mondd meg Lajosnak, hogy engem ne bántson, mert olyat teszlek, olyat, hogy mind sirva néztek utánam.” Azzal elrohant és bezárkózott a hálósobánkba.

Lajos előadta az esetet. Mária tündödvé nézett maga elé, aztán egy kicsit elpirulva azt kérdezte:

— Mondja, Lajos, eddig nem vett észre a Lenke viselkedésében semmit magával szemben? Semmi feltűnőt?

Lajos arra gondolt, amit Sándor mondott neki, még régen, hogy Lenke valószínűleg szerelmes belé és most azt hitte,

hogy Mária talán ilyesmire céloz. Voltak ugyan dolgok, amelyekből arra következtetett, hogy csakugyan úgy volt, de Mária előtt a gyanu árnyékát is titokban akarta tartani. Biztos hangon adta meg a feleletet:

— Soha. Semmit a világon. Nagyon jóban volt velem, nagyon kedves volt, de egyébként semmi...

Mária éppen ellenkezőleg attól félt, hogy Lenke talán érezteti Lajossal, hogy nem helyesli a titkolózást, de nyíltan nem beszélhetett erről.

— Mindjárt megpróbálok vele beszélni, — szölt Mária. — Csak Máli néni észre ne vegyen valamit, mert ha ő egyszer beleavatkozik, akkor nehéz lesz kiegyenlíteni simán a dolgot.

Átment az ebédlőbe és bekopogtatott a hálósobaaajtón.

— Ki az? — kérdezte Lenke.

— Én vagyok, Mária.
A kulcs fordult egyet a zárban. Mária bement. Lenke egy összegyűrt szebkendőből formált kis gombócot tartott a kezében, melyre rá-rálehelt és fölváltva nyomogatta hol a jobb, hol a bal szemgödrébe. A szeme ki volt sirva.

— Hát mi bajod, szívem?
— Semmi! Nincs már semmi!
— Megbántott Lajos valamivel?

Lenke vállat vont és sóhajtott egyet. Mária odahuzta maga mellé.

— Miért nem mondd el, hogy mi bajod? ?

— Ó Istenem! — tört ki Lenke, azzal odaborult a nővére nyakába és újra megeredtek a könnyei. A heves zokogás megmegráta vállát. Mária most már kezdett komolyan megjegyni.

— De hát mi bajod? Lenke! Az istenért! Hát beszélj! Édes kis bogaram! Beszélj hát!

Lenke most már megkönnyebbült a zokogás után és a szemét törülgetve mondta:

— Nincs nekem Lajossal semmi bajom. Az bántott, hogy mindenki gratulál, csak ő nem!

Ó! — ez Sívány volt, de Mária Sándorra gondolt, amint a huga haját megsimogatta. Lenke még mindig szipogott egy kicsit és most újra megeredtek a könnyei. Máriának megesett rajta a szíve. Még egy kis lelkifurdalást is érzett, mint a gazdag ember, ha koldust lát. Neki is könnybe lábadt a szeme.

— Majd eljön. Holnapután már itt lesz! Akkor majd gratulál ő is... Ne sirj,

kis bolondom, majd kipótoljuk még ezt a napot, ha Sándor itt lesz. Hiszen holnapután már megérkezik.

Lenke elmosolyodott. Mária azt hitte, hogy sikerült megvigasztalni.

— Most meg szépen a szemed egy kis kölni vízzel, aztán gyere ki. Máli néni ne vegyen észre semmit.

— Hol van Lajos? — kérdezte Lenke. — Meg akarom kérni, hogy ne haragudjék rám!

— A nappaliban. Máli néni meg kint ül az udvaron. Na gyere!

Mária előre ment és azt mondta Lajosnak:

— Az a baja szegénykének, hogy Ti-már nincs itt és nem gratulált neki.

Lenke már jött is, csak éppen a haját igazította össze egy kicsit, de a sirás nyomma még ott piroslott az arcán. Lajos elébe ment és a kezét nyújtotta a leánynak, aki zavartan állott előtte.

— Megbocsát? — kérdezte.

— De hát hogy is kérdezhet ilyet? — mondta Lajos. — Bizonyosan én csináltam valami ostobaságot tudtomon kívül, amiért megharagudott. De higgye el, hogy nem akartam.

— Maga jó ember, Lajos! Én pedig ideges bolond vagyok. Megérdemelném, hogy megverjenek...

Meglátta a cukorpakliát a zongorán és föltépte a szalagját.

— Ugy-e ezt azért mégis nekem adja? — kérdezte és a szájába vett egy bombont.

Mária kifelé indult a szobából.

— Én lemegyek teríteni az udvarra. Béküljete ki szépen, aztán gyertek le ti is, ha elmúlt a szemedről a pirosság...

Azzal behuzta maga után az ajtót. — Lajos! — mondta Lenke, most már nagyon melegen és odanyújtotta még egyszer a kezét, — ugy-e nem haragszik rám?

— Dehogynak haragszol!
— Ha megmondanám, mi bajom, meg bocsátana, tudom jól. De nem mondhatom meg. Mária se tudja! Ő azt hiszi, Timár miatt vagyok ideges...

— Hát nem azért? — kérdezte Lajos és valami ijedtséggel vegyes melegség öntötte el a szívét.

Lenke csendesen rázta a fejét.

— Hanem? — kérdezte Lajos és közelebb lépett hozzá egy lépéssel.

— Maga volna az egyetlen, akinek elmondanám, de éppen maga az egyetlen, akinek nem mondhatom el.

(Folytatjuk).

A KIRÁLYI BÁB

Ottból királyi bábót csináltak, s nem lehetetlen, hogy királyt is csinálnak belőle, de akkor is csak — báb lesz a mesterei kezében.

Nagyon jó dzsáb lehet az uralkodás még a legszegényebbre fosztott országban is, ha a "büszke" Habsburg csemete annyi mindent el tud nyelni a koronáért, amit kiosztanak a számára.

Szeretne "haza" menni, bár nehezen tudná megmondani nyilvánosan, hogy voltaképpen melyik ország hát a hazája és és évtizedek óta hallania kell, hogy most Mussolini, most a kis ántánt, most a nagy ántánt áll az utjába.

Látja és tudja, hogy a trónját nem kaphatja meg azért, mert egyik vagy másik ország népe akarja, hanem akkor engedik "haza" menni, mikor az valamelyik külföldi államfőnek vagy diktátornak úgy tetszik.

Ha tehát valaha "uralkodó" lesz belőle, még csak azt sem mondhatja majd joggal magáról, hogy "Isten kegyelméből" jutott a trónjára, ahogy azt a magyar grófok és az uralkodó mondta mindig magáról.

Mert biz ő csak legfeljebb Mussolini vagy Titulescu kegyelméből juthat Austria vagy esetleg valamikor Magyarországra trónjára.

De voltaképpen nem is erről akartunk írni ezekben a sorokban, mert igazán nem lesz fontos egyik nemzetnél sem, hogy kinek a kegyelméből kapják vissza a Habsburg ház súlyos csapását.

Amire ráakartunk mutatni, hogy milyen "cheap" és ostoba propagandával "főzik" azokat a nemzeteket, amelyeket újra boldogítani akar a magyar-osztrák trónkövetelő.

Joseph Jirouschek őrnagy sirta el magát az osztrák legitimisták közt a mult héten, hogy siessenek Ottó a trónra ültetni, mert a Zita ház olyan nyomorban van, hogy Ottónak magának nem jut elég élelem, a nővéreinek pedig rongyos a harisnyájuk, mert nem telik neki új fuszeklikre.

Hát erre csakugyan meg kell mozdulni a legitimista szíveknek, erre meg kell indulni a földnek és az égnek, hogy haza mehessenek legalább Bécsbe, és Ausztria nyomorgó népével vétsenek új strimfliket a királyi hercegnők maguknak.

Talán jó lenne ha a magyar legitimisták is akcióbá lépnek és ha már haza nem is vihetik egyelőre a felséget, legalább hát elláthatnák a magyar trón követelőjét megfelelő táplálékkal, mert még belepusztul a koplalásba szegényke.

És ha a Zichy meg a többi grófok úgy le lennének törve, hogy nem tudnának egy pár kilogram hust küldeni Ottónak, meg egy néhány harisnyát a többi fölségnek, talán nekik is jó lenne a magyar néphez fordulni.

Végre a magyar kubikusnak igazán mindegy, hogy a szalonnabőr mellé jut-e neki hagymára is a kenyérhez, vagy esetleg hagyma nélkül enné meg a vacsoráját, amit ez a depressziós világ kioszt a számára. És legalább a hagymát megvonhatnák maguktól, hogy az új strimfliket a királyi herceg kisasszonyoknak elküldjék.

Igaz ugyan, hogy Zitának és családjának van egy néhány ezer hold jó földje, amit a lojalis magyar nép meghatározza, hogy annak kezelői a tergyott a számukra, de valószínűleg még mindig ellopják, máskülönben jutna elég enni való a trónörökösnek, akit az őrnagy ur úgy félt, hogy a koplalást megsínyli.

Igaz az is, hogy az olasz királyi udvar rendszeres évjáradékot utal ki Zitának, igaz az is, hogy a legitimista nagyurak állandóan nagyajándékokat küldöznek a számukra, de hát nagy étvágya lehet a nyolc tagu családnak, ha egyszer még sem jut elég élelem Ottónak a számára.

Vagy talán olyan nagylelkű a család legidősebb fia, hogy ő maga azért vonja meg a falatot a szájától, hogy a kis

A kommunisták figyelmébe ajánljuk

Odesszában, Oroszországban tizenegy állítólagos agitátor súlyos fegyházbüntetéssel sújtottak, mert állítólag a Sovjet ellen beszéltek.

Semmi olyasmivel őket nem vádolják, amiből tényleges kára volt a Sovjetnek, de a súlyos büntetéseket, amely bizonyos vádlottaknál a 8 évi börtönt éri, már azért is kiszabták, mert az államrendszer ellen mertek beszélni.

A kommunistáknak jó lenne egyszer megmondolni, hogy mennyi szabadságot élveznek ebben a szabad országban, mielőtt a szájukat kinyitják panaszra.

A kommunistákat itt mindaddig nem bántják, amíg megmaradnak a beszédnél,

testvércéinek több jusson belőle. A strimfliket azonban nem értjük. És ha már itt vagyunk, talán ajánlanánk egy néhány amerikai magyar Welfare kenyéren élő családnak, hogy a viseltes harisnyákat küldjék el a Zita címére, legalább hát rongyos harisnyában ne járkaljanak a herceg kisasszonyok, a szegények.

És ilyen maszlaggal foglalnak el trónokat, amíg a néphiszékenysége bedül ilyen "cheap" és ostoba maszlagoknak.

mert a szó és az írás szabad ebben a hazában.

Ha itt lecsuknának mindenkit, akik az államrendszer ellen beszélnek, minden kommunista bent csücsülne a börtönben, s lennének rajtunk kívül sokan mások, akik másban hisznek, mint a demokráciában, amely alatt mi élünk.

A viláért sem azt akarjuk írni, hogy ez ne legyen így ebben a hazában.

Sőt, tele tudóval fujjuk állandóan, hogy a legcsekélyebb mértékben sem szabad korlátozni senkit, sem abban, hogy a hitét hirdesse.

Tele tudóval tiltakozunk, valahányszor megtörténik, hogy egy-egy polgárnak ezen a legfontosabb és sarkalatos jogán felelőtlen hatósági közegek áthágnak.

Nem megszorítani, de még szélesebb alapokra kell terjeszteni a politikai jogokat és az egyéni szabadságot ebben az országban és mikor ezt írjuk, nem teszünk a kommunistákkal kivételt. A legteljesebb szabadságot követeljük a számukra, amíg megmaradnak az agitációnál, a beszédnél, amíg a ballot utján próbálják a saját maguk által vallott rendszert behozni.

Ezek a sorok inkább azért íródnak, hogy a kommunis-

táknak végre egyszer az is jól állna, ha a "munkáshaza" ügyeit tárgyalnák.

Annifyéle kormányának kábeleztek már "tiltakozásokat" a biztos távolból, annyi jogfosztás ellen szót emeltek már, úgy ebben, mint minden más országban, hogy már csak a "sportmanship" kedvéért is megtehetnék ezt egyszer a Sovjettel.

És ha őszinték, amikor hozzánk beszélnek, akkor ezt azzal bizonyítanák be, hogy a szabad szót és a szabad gyülekezési jogot a Sovjetnél is sürgetnék, mert ott lát-szik arra a legnagyobb szükség jelenleg.

Talán lennének szivesek kommunista barátaink kábelezni Moszkvába, hogy "tiltakoznak" a tizenegy ember rabszolga-munkára való ítélés ellen és legalább is annyi szólás-jogot követelnek a Sovjetben a számukra, amennyit nekik, bolshevikeknek engedélyeznek ebben a "burzsuj" országban.

Ha a kommunistáknak lenne "guts"-juk ezt megtenni, sokkal rokonszenvesebb emberek lennének előttünk és sokkal messzebb mennének, mikor ők itt, ebben a hazában az izgatás teljes jogát követelik — egyébként nagyon helyesen — maguknak.

NEM UJSÁG

Felesleges költségekkel kábelezik meg az amerikai hírszolgálati irodák Európa majdnem minden országából, hogy a júniusban esedékes részleteket az európai kormányok nem fogják az Egyesült Államok-nak fizetni.

Ezek a hírek akkor lennének újságok, ha a fizetésről szólnának, mert a hálátlan-ság, a tartozás fizetésének megtagadása már nem újság előttünk.

Ha e sorok írójának amerikai lapja lenne, mozgalmat indítana abból a célból, hogy Amerika népe — emeljen szobrot az Európában veszett milliórdoknak.

Annifyéle felesleges szobrot emeltek már a világon, hogy egy ilyen szükséges szoborra nem lenne szabad a pénzünket sajnálni.

És ha befektetne a nemzet egy-kétszázezer dollárt, ha a világ legnagyobb emlékoszlópát a hálátlanságnak felépítene, sok-sok millió haszna lenne a népnek belőle.

Mert akkor a jövőben nem feledkeznének meg soha arról, amit "hü szövetségeseink" ki-osztottak a számunkra és még egyszer nem sietnének, hogy "a világot biztossá tegyék a demokrácia számára."

EGYLETI KALAUZ

GARY ÉS VIDÉKE MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ

Istentisztelet minden hónap harmadik vasárnapján délelőtt 11 órakor
A Gary 11-es plézen a Református Imaházban
Jegyző Bodnár István. Lelkész Gulyás Károly. Gondnok Bényei Lajos
A kiknek lelki kiszolgálására van szükségük, forduljanak a gondnokhoz
kinek címe: Louis Bényei, Box 503, Thorpe, W. Va.

A BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG 373-İK OSZTÁLYA LOGAN, W. VA.

Elnök Veszprémi Sándor. Ügykezelő pénztárnok Gyöngyösi János, kinek címe: Box 332, Logan, W. Va. Pénztári ellenőr László Ferenc. A beteglátogatás kötelessége az osztály minden tagjának.
Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján délután 2 órakor a Gyöngyösi János féle Colonial Hotel tánctermében.

A CONGOI ELSŐ RÁKÓCZI FERENC BÁNYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1894 január hó 11-én
Székhely: Congo, Ohio
Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján a Ref. Templom alatti iskolában, Drake, Ohio.

Elnök Bucsók András. Elnök Titka János. Alkalmazott Rózsa János Pénztárnok Haralya János. Am ebből jegyző Titka Péter, kinek minden, az egyület érdeklő levél küldendő, címe: Route 1, Corning O. Pénztári titkár Kocsis István. Ellenőr Tóth V. István. Naplővezető Varga András. Hármassági tagok: Szánó János, Porkoláb Sándor, Titka Péter. Beteglátogató Congon Horváth Sándor; Drakeen Lucács András. Zászlótartók: Titka Sándor, Duás Péter. Teremőr Lucács András. Együleti orvos Dr. James Miller. Hivatalos lap Magyar Bányászlap.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 343-İK OSZTÁLYA SOUTH WILLIAMSON, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hó 15-ike utáni vasárnapon a színesek iskolájában, New Camp, Ky.
Elnök Hegedűs János, Alkalmazott Dóka István. Titkár-pénztárnok Dóka András, akihez minden, az egyület érdeklő levél és pénzküldemény küldendő, címe: Box 332, Williamson, W. Va. Jegyző Dudás József. Pénztári ellenőrök: Sikerchak Pál, Dóka Dániel és Ifj. Sityu István. Helybeli beteglátogató Younger György. Vidéki beteglátogató Cseh József.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 32-İK OSZTÁLYA, GARY, W. VA.

Elnök Kovács Gyula. Alkalmazott Kiss Imre. Ügykezelő és kerületi delegátus Magyar József. Pót-ügykezelő és pót-delegátus Róth György. Beteg látogatásra kirendelhető minden tag és zászlótartókat az elnök nevez ki, mikor szükséges.
Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján délután 2 órakor a Gary együletében. Ügykezelő címe: Joseph Magyar, Box 348, Gary, W. Va.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 293-İK OSZTÁLYA, THORPE, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a református templom gyűléstermében, Thorpe, W. Va., délután két órai kezdettel.
Elnök Juhász Lajos. Titkár-pénztárnok Kiss András. Számvizsgálók: Szilárd József, Bényei Lajos. Kerületi delegátus Bényei Lajos. Pénz és levelek a titkár-pénztárnokhoz küldendő, kinek címe: Andrew Kiss, Box 23, Thorpe, W. Va.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 57-İK OSZTÁLYA CLARKSBURG, W. VA. Alakult 1907 Augusztus 25-én

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a Williams Hallban a Second Streeten délután 2 óráig kezdve.
Elnök Kiss Antal, Box 36, Dawmont, W. Va. Alkalmazott Mészáros József. Titkár Grega János, P. K. Mine, Clarksburg, W. Va. Pénztárnok Nemes János, R. 2. Box 14, Clarksburg, W. Va. Ellenőr Pavlik Mihály. Háromtagú számvizsgáló bizottság. Szakály György, Pavlik Mihály, Oláh János. A beteglátogatót az elnök és pénztárnok nevezi ki. A zászlótartókat az elnök nevezi ki.

10 FONT ÉRETI, GYENGE

törtéti leveles dohány, kitűnő fapipa és ízesítő... \$1.65
Ezt is a postán fizeti, mikor a csomagot megkapja.

HICKORY RIDGE FARMS
Dept. M-11. Fulton, Ky.

AMERIKAI KÉSZPÉNZ DOLLÁROK

KIFIZETÉSE AZ OHÁZÁBAN JÓTÁLLÁSSAL
PÉNZKÜLDMEŒNYEIT PONTOSAN ÉS GYORSAN
ELINTÉZZÜK POSTÁN VAGY SÜRGŐNYILEG
TÖBB MINT 30 ÉVE SZOLGÁLJA A MAGYARSÁGOT

THE HARBOR STATE BANK

Member Federal Deposit Insurance Corp.
ALAPITOTTA KISS EMIL
FOURTH AVENUE—9th STREET NEW YORK

KINEK A JÓSZÁGA?

Szavazó polgárok okosan tesznek, ha a politikai pártok pénzügyi kimutatásait szemmel fogják a következő hónapokban kisérni.

A pártokat a törvény kényszeríti, hogy jövedelmi forrásait kimutassák és ezt anynyiban megteszik, amennyiben lehetetlen előre kitérni. Ugy értjük ezt, hogy sok-sok száz ezer dollárt nem mutatnak ki egyenesen, de a bevétel egyhányadára mégis kénytelenek világosságot vetni.

Minden párt kap pénzt és minden pártban, illetve minden párt MÖGÖTT vegyes társaságokat találunk.

Az egyik párt általában nem sokkal jobb a másiknál, s mikor e sorokban a republikánusok legutolsó kimutatását közöljük, a világért sem állítjuk, hogy a demokrata párt olyan szűzi fehérségben áll előttünk, mint a menyasszony.

Adandó alkalommal az ő jövedelmi forrásaira is rá fogunk mutatni.

Egyelőre a republikánusok nyújtották be a kongresszus megfelelő bizottságának a május 21-én végződött három hónap pénzügyi eredményeit és a számokból azt látjuk, hogy a három hónap alatt a pártnak a bevétele négyszáz-harmincöt ezer és százötvenkét dollár volt. Pénzben tehát nem volt hiány a GOP irodájában.

Az adakozók közt a Mellon család öt tagját találjuk huszonnégy dollárral, míg a Rockefeller család négy taggal és csak tizenhatezer dollárral volt képviselve a republikánus párt három hónapos listáján.

Akik tehát a republikánusok választására pénzt adnak, vagy a jelöltjeikre szavaznak, egész "jó" társaságban, szinte a "felső négyszázak" közt fogják magukat találni.

IDE VEZET A "KÖZÖS FRONT"?

A francia kormány tele van bajokkal.

Még át sem vették a kormányzat, már felfordították a helyzetet a munkások, akiknek minden követelését teljesítették, hogy a rendet helyre állítsák.

Nyomban új követeléseket támasztottak és nem adtak alkalmat arra sem, hogy az "egységfront" kormánya lejegyeztesse.

Ezeket a cirkuszokat a kommunista rendezték.

Hálából azért, mert az egységfront cégére alatt olyan nagyszámu képviselőt küldhettek a parlamentbe, amiről az egységfront előtt nem is mertek álmodni.

Hogy a kommunista nem vettek részt jóhiszeműen az egységfrontban, azt bebizonyították azonnal a győzelem után, mikor bejelentették, hogy a kormányzásban részt venni nem fognak. Hogy a

kormányzás felelősségét nem osztják meg a szocialista pártokkal, s hogy ők a felelősségből semmit nem kérnek.

Ha a francia kommunista a koalíciós egységfrontot becsületesen, jóhiszeműen szolgálnák, akkor alkalmuk lenne megmutatni a világnak, hogy be lehet-e valahol a kommunizmus törvényes eszközökkel, szavazás útján vezetni.

A kommunista félték a próbától.

És bebizonyították, hogy nem lehet velük békességgel együtt működni, hogy nem ösztönei harcosai az egységfrontnak, s hogy az egységfrontok csak arra valók, hogy a kommunizmus trójai falovát becsémpesszék oda, ahová egyenesen, egyedül, a saját színeik alatt nem tudnak befutni.

Ezért igazán kár lenyelni akárkinek a közös front vörös békáját.

INTÉZZENEK KÉRDÉSEKET A POLGÁROK

Ezuttal a republikánus párt platformjáról és a republikánusokról akarunk beszélni.

Ne higgye azonban senki egy pillanatra sem, hogy a demokrata politikusok különbek a deákne vásznánál, s bizonyára lesz elég kellemetlen alkalmunk a következő hónapokban a demokrata politikus urak következtelenségeire is rámutatni.

A Clevelandban elfogadott republikánus platformban például a következő ígéretet találjuk:

"A prompt determination of facts concerning relief and unemployment." (Azonnali kikutatása a munkátlanságot és segélyt illető tényeknek.)

Más szavakkal a platform azt ígérte, hogy megállapítják — ha a kormányt átvehetik — hogy kik vannak munkánélkül és kik szorulnak és mi módon és milyen arányban segélyre, hogy a kellő adatok birtokában intézkedhessenek a fontos kérdéssel.

Alig négy nappal később szenátor Wheeler indítványt nyújtott be a szenátusban, hogy azonnal küldjenek ki egy bizottságot ennek a vizsgáltnak a megejtésére és ezeknek az adatoknak a beszerzésére.

Szenátor McNary, a republikánusok szenátusi vezére elnevezte a javaslatot, amit így le is szavazott a felső ház.

Hát ugy látszik, hogy a republikánusok nem veszik komolyan már most sem a platformot. Mert ha komoly ez a szándékuk, akkor örülnük kell

lett volna, hogy nem is kell annak a megvalósításával ad dig várni, míg az uralmat átveszik, azonnal megkezdhetik a munkát a republikánus platform alapján.

Ez az érdekes tünet azonban nem áll magában.

A republikánus párt platformja, de különösen az elnökjelölt távirata leszögezi, hogy a szövetségi alkalmazottak közt bevezetik a "merit system"-et a legszélesebb vonalon, vagyis csak az érdemre és nem a politikára lesznek tekintettel a szövetségi dzsáboknál.

Az egész ország, republikánusok éppen úgy, mint demokráta, örültek ennek a szándékának.

Három nappal a konvenció után a kongresszusban Ramsey kongresszman, aki elnökke a "civil service committee"-nak egy javaslatot kívánt tárgyalatni, amely kiterjesztette volna a civil service állásokat a szövetségben. (A "civil service" azt jelenti, hogy akik ezt a vizsgát leteszik és abban a klasszisban vannak, nem bocsájthatók el politikai változások idején.)

Ezt a nagyon üdvös próbálkozást a republikánusok azonnal leszavazták, egy néhány reakciós demokrata kongresszman segítségével.

Vagyis a platformjukban valamit ígértek, aminek a részleges megvalósítására szintén nem kellett volna soká várniuk, s aminek a megvalósításában segíthettek volna a tisztességes szándéku demokráta honatáknak.

A FELE A TIED!

— Néminemü egri vörös borok ügyes-bajos dolgairól szóló mese —

Irta: GONDOS SANDOR

Csikorgó tél közepén, késő esti órában mesélte nekem ezt a históriát Daragó József Akron városában. Amerikai magyarok kedvenc szobájában, a konyhában üldögtünk. Odakint jéges szél fújt, bent azonban vígan sitergett a központi fűtés gőze, mert nincs ám itt eszerép kandalló, amiben száraz rőzse ropogjon. Korábban szült californiai szőlő levét kóstoltattuk és közben Eger borairól, a híres bikavérrel beszélgettünk. Ahhoz én nem sokat értek, mert életemben csak háromszor voltam Egerben és akkor is csupán egyszer volt annyi pénzem, hogy valódi bikavért téssek az asztalra. De Daragó Eger városában járt a latin iskolába, a szervita barátok klastromában lakott, azok pedig tudományos férfiak voltak, főleg a borok ismeretében járta. Ebből valami ráragadt Daragóra is, annak egy részét kölcsön adta nekem. Ezen épült az a mese, amit most elmondandó leszek.

Volt ugyan harmadik bus magyar is az asztal körül, mikor szó esett az egri borokról és az bizonyára szebben énekelte volna meg ezt a históriát, mint én. De ez a harmadik már tul volt a negyedik pohár boron és akkor annak lelke már kalandozni kezd ismeretlen utakon. A negyedik pohár után az már pillangókat lát téli közepén is, meg az amerikai konyha levegőjében is; csodásan ragyogó, száz színű pillangókat, amelyek nemcsak röpögnek, de énekelnek is emberi füllel fel nem fogható nótákban régi magyar dallákról, el nem érhető álmokról, csillagok ragyogásáról és hasonlók. Aki azoknak a képezelbeli pillangóknak danáját meg tudja érteni, papírra tudja vetni, arról mondják a magamfajta, hétköznapi emberek, hogy — költő.

Ami harmadik társunk Tarnóczy Árpád lévén, az már ezeket a csodálatos pillangókat hajlászta és így a magam színtelen tollára maradt, hogy az egri borok nemes ragyogásán keresztül szűrődő igaz magyar lelkek históriáját elmeséljem. Egyszerű, szürke szavakkal, körülbelül ilyesformán:

Azokban az áldott időkben még derék, becsületes forintokban számolták a pénzt a jóra való magyar emberek a falun és a még jobbra való iparosok a városban, akik keserűen panaszkodtak egymásnak, ahányszor csak találkoztak:

— Atok verte ezt a mai világot. Ránk nehezedett az Is-ten keze. Rosszabb ez a tatárjárásnál, pedig azt mondják, hogy az is rossz volt. Nem bírhatjuk többé az ember a mai drágaságot. Az adó még hagyján, de tudja-e komám, hogy tegnap óta megint drágább lett a bor?

— Drágább-e?
— Ott csapjon belé a mennydörgős istennyila, ahogy tegnap a König zsidó boltja előtt megyek, éppen akkor írja ki a táblára, hogy mátol kezdve a harmadik éves egri vörös literje négy krajcár.

Felzúszszen erre a szóra minden érdemes egri kőműves, de legfőként Nagybalázs András:

— Négy krajcár! Már mint hogy négy krajcár? Csak ugy egyszerre négy krajcár?

Nem tették.
Sőt elgáncsolták azokat, akik törekedtek a republikánus program megvalósítására (legalább részleges megvalósítására) mielőtt még egy fél-év elmúlva.

Ezt meg lehet érteni, de nem lehet dicserni.

Ha ma egy csomó, mondjuk százazézer szövetségi alkalmazottat bele helyeznénk a civil service klasszisba, azokat nem lehetne aztán egy republikánus győzelem esetén a dzsábokból kirugni, hogy jó republikánusokat tegyenek a helyükbe.

Most tehát nem sürgős a civil service kiterjesztése, és megvárják, amíg majd átveszik a kormányzást, hogy egy negyedmillió embert menesszenek; s az ígért betartására csak azután fognak gondolni.

Hát ez nagyon praktikus politika, de nem lehet sem becsületesnek, sem észszerűnek nevezni.

Ismételjük, hogy a republikánus párt politikusairól és platformjáról most csak véletlenül beszéltünk, mert az a platform készül el először.

Lesz ilyen sajnálatos alkalomunk a demokrata párt politikusainak a kétszínűségére is rámutatni egyszerű, s nem fogunk késlekedni azt alkalomadtán megtenni. Mert végre egy kis dzsáb-koncert Mr. Farley sem megy a szomszédba tanulni.

uri dárakát csináltak belőlük, mintha selyemben, bársonyban születtek volna. Teszem azt ott volt mindjárt a szép... De hát ne szólj szám, nem fáj fejem. Jobb, ha halgatok felőle, mielőtt harag lehetne belőle.

Meg volt már az egri sörgyár két év óta, vették annak sörét hét határban, mert a cseh serfőző mester értette mesterségét, csak éppen Egerben nem volt keletje, mert hát hiába, a tüzes egri borokkal szemben nem volt ellenállás. Ha a török nem tiltotta volna a borivást, talán maga Dobos István is azt mondja egri ember letére:

— Oda se neki; Ördög verekedjék, mikor nyugton is ülhet. Mindegy nekünk, hogy az osztrák császárnak vagy a török szultánnak fizetünk adót, hanem a mi szőlőnket nem engedjük pusztulóra.

Nagy történelmi eseményeknek gyakran volt ilyen apró hátterük. Mivel azonban a történelem dolgai messze esnek a mi mostani mesénktől, jobb, ha amellett maradunk, hogy mikor négy krajcár drágult az egri vörös literje, akkor az a csapás zudult árva Magyarországra, hogy tetejébe egy svábót ültettek a pénzügyminiszteri székbe. Egy svábót, akit Wekerle Sándornak hívtak. Ez a sváb mutatta meg legalaposabban minden magyarnak, hogy milyen alaptalanul vádolták a jámbor felvidéki drótostókat a közmondással:

— Fogadd be a tótot, kiver a házából!

A sváb Wekerle volt az, akit hogy egyszer beültettek a miniszteri piros bársony székbe, holtan napiáig se verheték ki többé belőle.

Ez a sváb az, aki még a kőből is tudott olajat, helyesebben adót préselni. Mikor miniszter lett, éppen akkor üzentek Bécsből a magyar kormányknak:

— Pénz kellene új ágyura.

A magyar kormány, amely már maga is sokalta az új ágyúkról szóló egyhangú bécsi nótát, már éppen készen állt volna arra, hogy azt mondja: nincs, mikor a nagy sváb váratlanul felnyitotta száját és azt suttagta:

— Lesz.

És lett is. Lett pedig akként, hogy Wekerle behozta a bor-adót. Azt az átkozott tállálmányt, hogy amikor a bor lekerül a hegyi pinceből a városba vagy a faluba, addig a hordót ne lehessen csapra ütni, míg a benne foglalt nemes ital minden cseppje után hét krajcár adó nem fizetődött a magas kincstár feneketlen zsákjába.

De bizony olyan erőszak volt ez, amit nemcsak a magyarok, hanem a derék magyar szőlőtőkék is megsokalltak. Mintha összeesküdtek volna, azt mondták a szőlőtőkék országszerte:

— Ha a magyarok megnyugosznak bele, hogy ágyutöltelék termeljenek az osztrákok részére, mi nem termelünk bort arra, hogy abból Bécs ágyukat vásároljon.

Nagyot nevetett erre az ügyügyü beszédre Bécs.

— Ugyan mit tehetnének azok a jámbor szőlőtőkék, mikor maguk a magyarok se csinálnak egyebet, csak éppen fogukat szíjják mérgükben?

Azt ugyan hamarosan meglátták. A nekikeseredett magyar szőlőtőkék lefeküdtek ellenállás nélkül az ellenség előtt, amit úgy hívtak, hogy — philoxera.

(Folytatása következik.)